

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Slg.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

N:r 51 (730).

LÖRDAGEN DEN 22 DECEMBER 1900.

13:DE ÅRG

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:	UTGIFNINGSTID:	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE:	BYRÅ OCH EXPEDITION:	KOMMISSIONÄRER
IDUN ..... KR. 5:—	HVARJE LÖRDAG.	FRITHIOF HELLBERG	KLARA S. KYRROGATA 16, 1 TR.	ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR.
IDUNS PRAKTUPPLAGA ..... > 7: 50		TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3.	ÖPPEN KL. 10—5.	STOCKHOLM
IDUNS MODETIDN. MED PL. > 5:—	LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646	IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
IDUNS MODETIDN. UTAN PL. > 3:—				

ETT POPULÄRT MINISTERPAR.

GENOM DET NYLIGEN afslutade presidentvalet i Förenta Staterna, vid hvilket Mc Kinley blifvit omvald till den stora republikens främste styresman, ha vårt land och särskildt hufvudstadens samhälle förunnats förmånen att för en tid af ytterligare fyra år få behålla mr Thomas som Förenta Staternas sändebud i Sverige och Norge.

Dels af detta skäl, dels med anledning af, att mr Thomas sistlidne onsdag i English Society härstädes, hvars hederspresident han är, höll ett intressant och af varm kärlek till de nordiska landen prägladt föredrag om skandinavernas inflytande på den amerikanska nationen, ha vi tillåtit oss att i dagsnumret presentera porträtten af det populära ministerparet, tillika med bilden af president Mc Kinley — en reproduktion af ett porträtt, som vid föredraget förärades åt mr Thomas.

Det torde vara högst få bland denna tidnings läsare, som icke känna igen minister Thomas, hvilken gjort sig vida bekant icke blott som vältalare, skriftställare och diplomat, utan äfven som ifrig sportsman, och många äro helt säkert de, såväl på denna som på andra sidan Atlanten, hvilka i sitt hjärta gömma bilden af denne älskvärde människovän.

W. W. Thomas j:r är född i Portland, i staten Maine, den 26 augusti 1839. Han härstammar från den äldsta familjen i Portland och är ättling i nionde led af George Cleeve, Portlands första inbyggare, som anlade denna stad år 1632. Hans fader var borgmästare i Portland och i femtio år president i en af stadens mest ansedda banker, och hans broder, Henry G. Thomas, har varit general i amerikanska arméén. Efter att vid 21 års ålder ha aflagt akademisk examen vid universitetet Bowdoin College, började han genast studera juridik, men afbröt dessa studier år 1862 för att, i egenskap af Förenta Staternas kurir, öfverbringa en viktig traktat till Turkiet. Här blef han utnämnd till vice generalkonsul i Konstantinopel, sedermera t. f. konsul i Galatz i Moldau, och innan årets slut blef han utnämnd till »krigskonsul» i Göteborg.

Här gjorde han en grundlig bekantskap med det svenska språket samt svenska seder och bruk och fattade en varm kärlek till Sverige och svenskarne, — en kärlek,

FÖRENTA STATERNAS MINISTER I STOCKHOLM MR W. W. THOMAS SAMT FRU DAGMÅR THOMAS, FÖDD TÖRNEBLADH, I DERAS HEM. EFTER FOTOGRAFI FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

som han själf betecknar som sin första och sin sista. Här knöt han en odödlig vänskap med Victor Rydberg, och här utförde han en särdeles sympatisk och skicklig översättning af »Den sista athenaren», som väckte stor uppmärksamhet i Amerikas litterära värld. I slutet af år 1865 tog mr Thomas afsked från konsulposten i Göteborg och återvände till Amerika, där han vann mycken utmärkelse som värtalig och skicklig advokat, men hans kärlek för Sverige och svenskarne svallade inom hans bröst — sin första kärlek kunde han ej glömma — och han umgicks dagligen och stundligen med tanken på att i Maines obebodda, jungfruliga skogar grunda en koloni af svenskar för att i sin egen hemstat kunna se dessa vikingarnes ljuslockiga, hurtiga och ärliga afkomlingar.

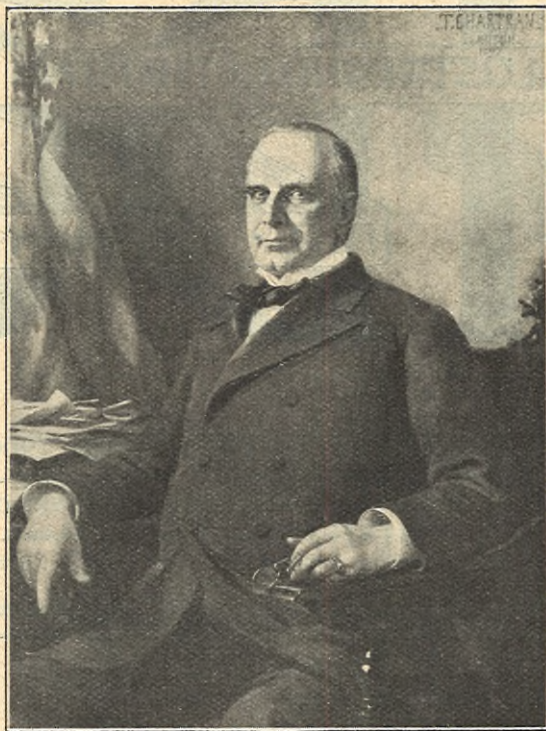
Sedan frågan om svensk invandring till Amerika af honom blifvit väckt i statens lagstiftande församling och där lifligt dryftats, blef han slutligen utnämnd till »Commissioner of Immigration» och i denna egenskap besökte han åter Sverige, där han utvalde 51 svenskar, män, kvinnor och barn, hvilka han förde tillbaka med sig till Maine, där han 1870 grundade en koloni med namnet »New Sweden», hvarest hvarje familjefader fick 100 tunnland bördig jord och ett rymligt stockhus till skänks. Här bodde han i fyra år tillsammans med sina skyddslingar, som själfva ännu i dag kalla sig för hans »barn i skogen», och hade uppsikt öfver alla koloniens angelägenheter, tills dess framtid var betryggad. I år har mr Thomas haft glädjen att personligen närvara vid koloniens 30-åriga jubileum, hvarest han blef mottagen med allmänt jubel som koloniens grundläggare och välgörare. Det lilla senapskornet har vuxit till ett stort träd och burit riklig frukt, ty nu räknar New Sweden öfver 2,000 invånare, och välmåga och idoghet känneteckna dem alla.

Vid detta tillfälle öfverlämnades äfven till kolonien genom mr Thomas såväl konung Oscars porträtt i kroppsstorlek med namnteckning och med egenhändig skrifvelse från den höge gifvaren, som ock ett porträtt af presidenten Mc Kinley, hvilka bägge porträtt nu sida om sida smycka New Sweden's rådhus.

År 1873 blef mr Thomas utsedd till medlem af staten Maines lagstiftande församling, till hvilken post han återvaldes 1874 och 1875, och under de senare två åren var han äfven talman. Senator blef han år 1879, men undanbad sig återval. År 1875 blef han ordförande för »Maine's State Republican Convention» och 1880 var han medlem af »Republican National Convention» i Chicago, hvilken församling utsåg general Garfield till presidentkandidat. Mr Thomas blef år 1883 utnämnd till Föränta Staternas minister i Stockholm, hvilken post han nu innehaft under tre president-terminer. Han är den förste utländ-

Den friskaste och angenämaste är F. Pauli's »ELECTA»-Eau de Cologne, prisbelönt London, Chicago, Paris. Stockholm 1897 erhöi F. Pauli's Electa Eau de Cologne högsta utmärkelsen och guldmedalj.

En välkommen julklapp äro de för sin utomordentligt rika och friska vällukt med guldmedalj prisbelönta F. Pauli's »Convalljeviol», »Hägg», »Löfkoja» samt Electa-parfumer i olika blomlukter.

MC KINLEY, FÖRENTA STATERNAS NYOMVALDE PRESIDENT. EFTER ETT PORTRÄTT, ÖFVERLÄMNADT SOM GÅFVA TILL MR THOMAS.

ske minister i Sverige, som hållit sitt ankomsttal till konungen på svenska språket och ingen har mer än han bidragit att knyta vänskapliga förhållanden mellan Skandinavien och Föränta Staterna.

År 1887 ingick mr Thomas äktenskap med fröken Dagmar Törneblad, dotter till bankofullmäktigen R. Törneblad.

Fru Thomas är den enda svenska, som är gift med något utländskt sändebud härstädes. Hon presiderar vid legationens sociala funktioner med ett behag och en värdighet, som ofta varit föremål för beröm i amerikanska tidskrifter, som säga, att ingen infödd amerikanska kunde öfverträffa fru Thomas i den älskvärdhet, hvarmed hon mottager alla i sitt gästfria hem.

De båda makarna ha en mycket intelligent och begåfvad son vid namn Oscar, som är född i Stockholm den 13 aug. 1889, på fru Thomas 20:de födelsedag.

År 1888 uppträdde mr Thomas som festtalare vid den stora svenska minnesfesten i Minneapolis, Minnesota, där mer än 40,000 svenskar voro församlade för att fira det 250-åriga minnet af det första svenska nybygget i Amerika, nämligen den efter Gustaf II Adolfs plan grundlagda kolonien New Sweden vid Delawarefloden. Detta säges vara det största möte af svenskar, som någonsin ägt rum på den amerikanska kontinenten.

Under den tid, som mr Thomas tillbragt som minister i Sverige, har han tre gånger för sitt land begärt konung Oscars bona officia i utjämning af meningsskiljaktigheter mellan Amerika och andra stormakter, senast nu angående fordringsanspråk på Samoaöarna, utaf Amerika, Storbritanien och Tyskland, för hvilka konung Oscar nu, som bekant, är skiljedomare.

Den 14:de september 1890, då det amerikanska örlogsfartyget »Baltimore» anlände hit med John Ericssons lik, öfverlämnade mr Thomas den hedrade svensk-amerikanarens stoff till Sveriges konung och folk, hvarvid han höll ett högstämmt minnestal.

Af alla infödda amerikanare är mr Thomas säkerligen den, som är bäst bekant med Sverige och svenskarne. Ett vittnes-

börd härom är hans mycket omtyckta bok »Från slott till koja» (utgifven på engelska under titeln »Sweden and the Swedes»), som öfverflödar af uttryck af »hans första kärlek».

Det är denna hans sympati för de skandinaviska folken, hvilken befast och dagligen knyter honom allt närmare samman med allt, som är skandinaviskt.

I JULEKVÄLL.

EN GÅNG ock jag med menlös röst
kringjublat Herrens krubba,
förr'n världen med sin falska tröst
mig från hans väg fått tubba.

Jag sjöng till änglasången svar
och gick, dit stjärnan ledde,
och för Den Lille, krubban bar,
jag löftesskänker bredde.

Och frälsarbarnets spåda hand
sig på mitt hufvud lade:
då såg jag ljusa himlaland,
som rum för alla hade...

Ack, nu mitt hufvud är så armt,
se'n jag det trotsigt höjde,
och lagern jämt låg febervarmt
och hjärtats ro fördröjde.

Ej himmelssyn sig mera ter
vid offringen åt flården.
Min enfalds stjärna sjunkit ner,
och mörker är i världen.

Ty ropar jag i julekväll
om misskund och försoning.
Hvar är han, som till ringa tjäll
steg ned från Faderns boning?

Hvar är han, som sin allmaktshand
i barnahanden gömde?
O, stjärna, tänd igen din brand,
fast jag hans väg förglömde!

O, stjärna, lys mig än en gång
till Frälsarbarnets läger,
fastän jag kommer utan sång
och offerskänk ej äger!

Dock skall jag visst få hvila ut,
fast tiggarm i anden,
och känna i en säll minut
på hjässan barnahanden,

och skymta ofvan stjärnesken
de öppna himlasalar...
O, Frälsarbarn, din hand mig re'n
välsignande hugsvalar!

HARALD JACOBSON.

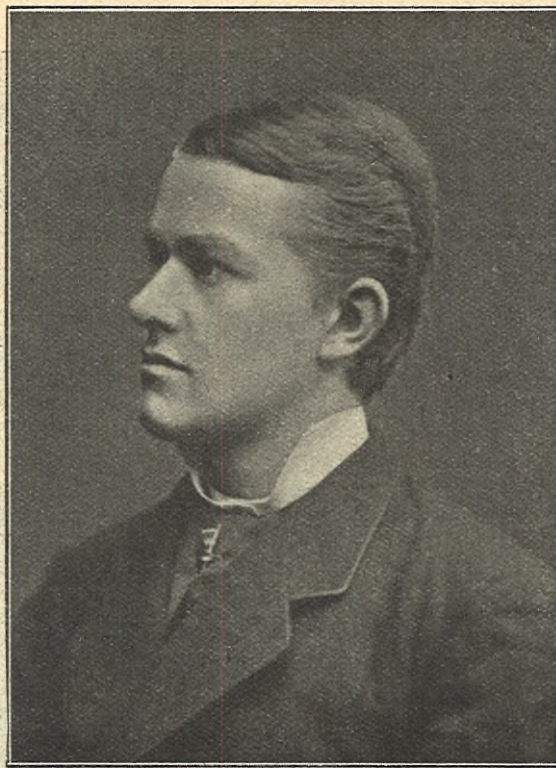

NÅGRA TANKAR OM TÅLAMODET. AF E. R—Y.

MAN KAN ICKE MED uppmärksamhet genomläsa Pauli epistlar, utan att fästa sig vid det så ofta återkommande ordet tålmod. Det omnämnes mer än en gång i omedelbart sammanhang med tron och kärleken, såsom hade det ibland uti aposteln tanke haft större rätt till den tredje platsen ibland de kristliga dygderna än själfva det sköna hoppet. Och fäster man blicken på lifvet, inser man framför allt, hvilken stor roll lidandet spelar däruti, det lidande, hvilket dagligen s. a. s. uti små droppar utminuterar åt oss snarare än de stora vatten, hvilka allt emellanåt hota att fördränka oss, — så skulle man känna sig frestad att hålla med honom därom. Jämföra vi hoppet och tålmodet med hvarandra, så förekommer oss det senare lika så outhärligt som det dagliga bröd ingen af oss kan undvara och hvaraf vi hvarje dag på nytt måste hafva vår del, då däremot det förra liknar den festmåltid, som då och då uti lifvets högtidsstunder fröjdar och vederkvicker oss. Att Paulus icke misstog sig, då han låter hopp och tålmod byta plats med hvarandra, se vi vid närmare eftertanke klart, ty olikheten dem emellan är blott ytlig och den inre frändskapen stor. Är icke tålmodet egentligen hoppets grund, är det icke på dess fasta bas det senare reser sin gyllene spira? Stå de icke i samma förhållande till hvarandra som det mot himmelen sträfvande tornet tili helgedomen under detsamma? Den, som icke med tålmodets tillhjälp vetat att bära sina lidanden och sorger, skall aldrig glädjas och uppehållas af det vissa hoppet om slutlig befrielse därifrån. Blott den, som mött lidandet med tålmod, kan verkligen bevara hoppet vid lif, och blott en sådan människa förmår ännu in i ålderns dagar icke blott tro och älska, utan kan äfven tala om ett oförgångligt och ovanskligt hopp. Visst är, att den, hvilken jämte »dessa tre» äfven lyckats att tillägna sig den fjärde, tålmodet, kan sägas hafva funnit det emot allt ondt verkammaste lyckoblad, som finnes.

Af hvilken utsägligt stor betydelse är icke tålmodet just för kvinnan! Är det kanske icke, när allt kommer omkring, för henne den yppersta af alla dygder? Bleknar icke själfva kärleken, där hon går fram i sin gyllene drottningsskrud, viss om sin oinskränkta makt att verka i och för oss alla — bleknar icke äfven hon någon gång, då man ställer bredvid henne denna synbart oansenliga, i dunkel klädnad höljda gestalt? Ty äfven tålmodet kan göra under, äfven hon kan bära, arbeta, lida fördraga, hungra och törsta, om det så fordras. I sanning, kärleken har ingen större medtäflarinna på sitt eget område, och därför vinner hon henne på sin sida, tager henne i sin tjänst och ingår med henne ett sådant förbund till vårt bästa, att man knappast förmår skilja emellan dem. De byta klädnad med hvarandra, och kärleken ler stundom emot människorna ur tålmodets tarfliga grå mantel, och tålmodet kommer stundom till dem, iklädd kärlekens guldbroderade dräkt.

Tålmodet har sällan mycket att säga, och, då hon talar, är det uti några få korta ord, som hon sammanfattar sin lefnadsvishet eller tillhviskar sina utvalda sin hemlighet. Det är ord sådana, som dessa:

GOTLANDS NYE LANDSHÖFDING.

C. W. CEDERCANTZ, den nyutnämnde landshöfdingen i Gotlands län, är född 1854 på Kulltorp i Kalmar län samt son af löjtnanten H. G. Cedercrantz och hans maka, f. Westerdahl.

Han blef student i Upsala 1872 och juris kandidat 1880.

Efter att Tysklands, Englands och Nordamerikas förenta stater hos konungen af Sverige-Norge hemställt om förordnande af »Chief justice af Samoa» förordnades C. därtill af konungen 1880.

Sedan den 7 mars 1895 har C. varit ledamot af de blandade domstolarne i Egypten.

Bida — lid — fördrag — bär — framhärda! Vi sträfva kanske emot och ringakta rådet, det förekommer oss så enkelt, ja, rent af enfaldigt. Vi se sällan den djupa mening det döljer, de stora ting det åsyftar, den räddning för oss själfva eller dem vi älska, det innebär. Först småningom lära vi visdom, sedan vi kanske bittert begråtit, att vi icke genast beträdde den utpekade vägen.

Ju längre fram vi hinna i lifvet, dess ofattare lära vi oss fly till tålmodets sida, bedja om hennes hjälp och lyda hennes befallningar. Ju äldre vi blifva, dess fastare fatta vi om hennes hand, dess bättre förstå vi hennes tankegång, och till slut blir intet arbete oss för mödosamt, ingen uppgift omöjlig, ingen lidandets väg för lång, ingen börda för tung, om blott hon, den outröttliga, är med oss. Själfva syndens makt förekommer oss mindre stark, dess följder mindre olycksbringande, då vi med hennes tillhjälp söka bära dem.

Och nu — för att lämna liknelsen och komma till det praktiska lifvet och de dagliga förhållanden, som beröra kvinnan och hemmet — finnes det väl ett bättre lösensord att genom Idun tillropa alla de många höga och låga, gamla och unga, gifta och ogifta, bildade och obildade, lyckliga och olyckliga kvinnorna i vårt land än just detta: tålmod! Uti alla edra mångfaldiga olika förhållanden, hvad I än låten fara, hvad I än släppen, hållen tålmodet fast! I mödrar, som fostren de unga, I lärarinnor, som bistån dem att så den goda säden och som vattnen dem, kanske med tårar, tagen tålmodet till hjälp, och I skolen aldrig förtröttnas, aldrig förtvifla,

utan en gång med glädje skörda hundrafaldt! I kvinnor, som kämpen för framåtskridandets och reformernas sak, som sträfven att lösa vetenskapliga uppgifter och bryta nya banor för dem, hvilka en gång skola följa efter — förtröttnens icke, låten tålmodet blifva den dolda kraft, som oafslätligt verkar i eder. I husmödrar, I trogna tjänarinnor, I, som inom samma hem, om än med intagande af olika ställningar däriinom, skenbart obetydliga, men i själfva verket så betydelsefulla uppgifter — hvilka behöfva väl bättre tålmodet än just I, hvilka fira med dess tillhjälp större segrar? Och I lidande, I många tusende kvinnor, böjda under kropps- eller själskval, hvad vore väl I utan denna upprätthållande, allt öfvervinnande kraft? Och I arbeterskor, I kvinnor ur de djupa leden, hvilka år efter år äro färdiga att digna under en tung arbetsbörda, låten tålmodet trösta och hjälpa eder, där I vandren fram på eder mödosamma väg! Och slutligen I, den kristliga kärlekens tjänarinnor, I, som tjäna de fattiga, vården de sjuka och bistån de fallna, låten det himmelska tålmodet väpna eder mot modlösheten och skydda eder mot otacksamheten, och I skolen aldrig känna eder frestade att öfvergifva den bana I en gång beträdt!

Hvad förmår icke tålmodet uträtta vid den sjukes läger, vid barnets vagga, i skolan, i hemmet, ute i världen? Hvem mäter dess kraft i en moders eller en makas hjärta, i en dotters, i en systers? Lika mångfaldiga som kvinnans ämbeten och lifsuppgifter i själfva verket äro, lika många äro de kraftprof tålmodet aflägger.

Tålmodet är icke, såsom man skulle kunna tro, blott passivitet. Det är tvärt om den högsta aktivitet, men en aktivitet återhållen inom den måttfullaste mättas gränser, dämpad från slamrande buller till en stillhet, som arbetar ljudlöst, till det yttre underkufvad och behärskad, för att såsom inre kraft drifva desto oemotståndligare framåt.

Tålmodet är en svår konst, och det är blott den af många lidanden luttrade personligheten, som däruti aflägger mästerprof. De flesta utaf oss måste hela lifvet igenom lära på dess läxa.

Den stund skall dock komma — och är det icke just i afvaktan på densamma vi förmå framhärda? — då tålmodet skall hinna slutet på sin öfning och pröfning. Lika litet som vi behöfva tron, då vi skåda ansikte mot ansikte, eller hoppet, då vi omgifvas af saliga verkligheter, lika litet skola vi behöfva tålmodet, då lidandet upphört och dess orsak, synden, icke längre är en faktor i själens lif. När den stunden är inne och evighetens underbara värld öppnar sig framför oss, behöfva vi icke längre tålmod. Det skall då, liksom tron och hoppet, försvinna i en härlig nirvana.

EN HANDARBETSTIDNING GRATIS

erhåller enhvar, som prenumererar på *Iduns modetidning* för 1901, *planschupplagan*. Ett profnummer af denna »*Iduns handarbetstidning*» medföljer dagens nummer af *Idun*.

Se för öfrigt anmälningarna å annat ställe i detta nummer angående såväl *Iduns modetidning* som *Barngarderoben* — tvänne ovärderliga hjälpredor för alla hem!

KONUNG OSCAR BESÖKER JULMARKNADEN PÅ STORTORGET I STOCKHOLM. TECKNING FÖR IDUN AF HJ. ENEROTH.

JUL.

ÅTER ÄR DET JUL, åter komma skogens unga granar i stora arméer inmarscherande från de vintertysta bygderna och göra ställning på hufvudstadstorgen, lockande med sin doft och sin allvarliga nordiska fägring.

Åter står solen lågt öfver södra bergen, när hon vid middagstiden lyser fram mellan decembers snöskyar, åter klappa hjärtan ifrigare af glad förväntan på, hvad julen skall bringa af öfverraskningar, och åter ringa templens klockor med den särskilda högtidsklang, som de endast besitta i midvintertid.

Vid Norrmalms praktgator ligga de stora människornas leksaksbasarer i bedårande ljus från tusentals elektriska lågor och fyllda till trängsel af köplystna skaror. Men för »de små» i samhället, de som ännu hafva den oberörda naturens naiva syn på tingen och hvilkas fantasi råkar i eld och lågor vid anblie-

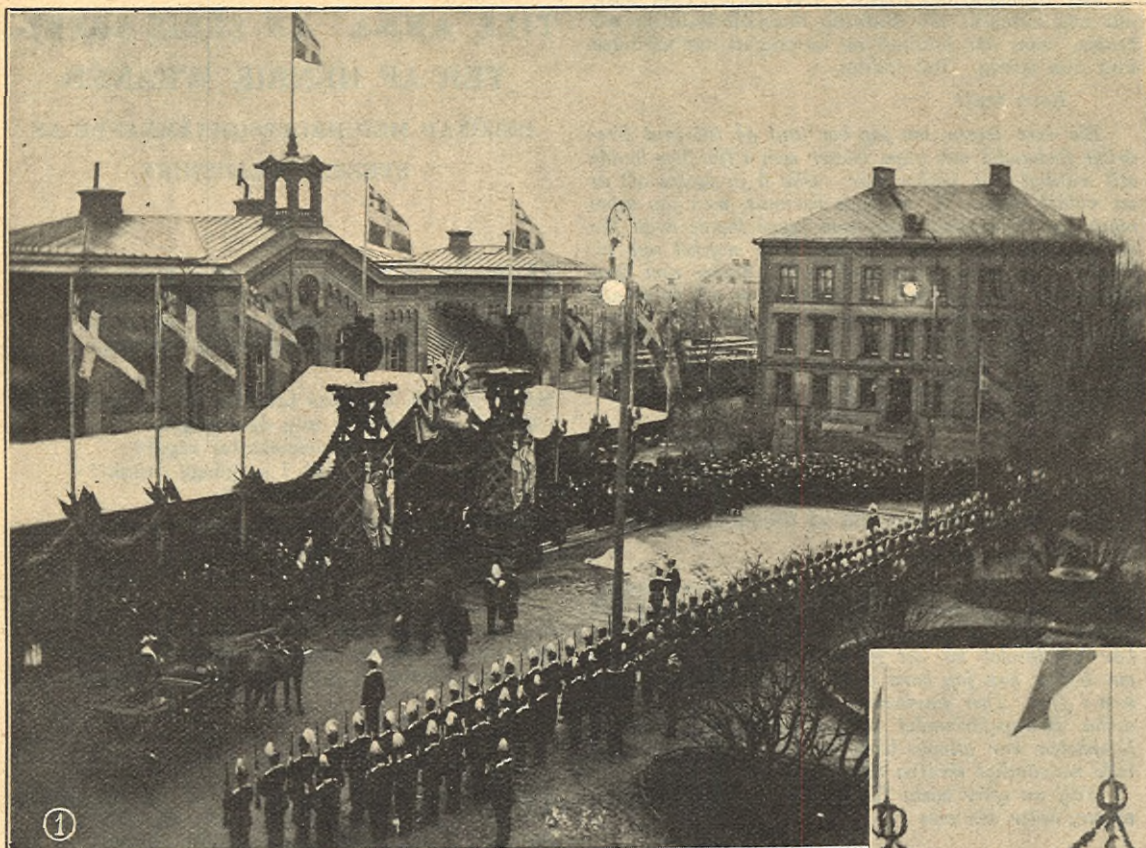

»I ELDEN» UNDER ETT KVARTSSEKEL.

DET ÄR en tyst och fridsam stadsdel, trakten kring Johannisplan. I fonden ligger kyrkogården med sitt röda gotiska tempel och den uråldriga lilla klockstapeln af trä till höger.

Från den bredvidliggande brandstationens torn vajar den röda brandflaggan sakta af och an, och utanför gallergrindarne, genom hvilka man kan skönja stationens gård och spruthus, går en brandsoldat på vakt. Det är så stilla i luften, att han kan uppfatta bitar af det samtal, som två medelmåttigt sköna stockholmsjungfrur föra utanför speceriboden på andra sidan gatan.

Plötsligt ringer det inne på stationen — en ringning, som fortplantar sig genom hela byggnaden. Det är en alarmsignal... En

FRÅN HÖGTIDSDAGARNE I ÖREBRO.

1. Kronprinsens ankomst till järnvägsstationen. 2. Åreporten på Järnvägsgatan. 3. Sparbankshuset och teatern under illuminationen. 4. Kyrkan belyst med elektrisk strålkastare. 5. Storbron och stora hotellet under illuminationen.

1 o. 2: A. Barr foto.
3—5: Aug. Karlsson foto.

Snöhvit hos tomtarne, den ståndaktige tennsoldaten — allt finns där. Och bortom den härliga nejden reser sig mot natthimlen ett slott — ett riktigt slott — och ut ur det samma kommer den gode gamle kungen, alldeles som i sagorna, samlar barnen omkring sig och delar ut till dem många vackra gåfvor medan han klappar de ungas hufvuden, talar vänligt till dem och kanske lyfter en af de allra minsta piltarne upp på sin arm.

Vår bild återger konungen just i ett sådant ögonblick, åtföljd af hofjägmästaren Ankar-crona och omgifven af en krets förväntningsfullt bidande ungdomar, åt hvilka han delar ut julklappar till höger och vänster.

Det är jubel och glädje utan gräns, och när konungen, efter välförrättadt värf, återvänder in i borgen, följes han af barnhjärtats varma julönskningar, medan klockorna ringa in helgen rundt om i staden.

mängd brandsoldater kommer plötsligt i rörelse på gården, sprutorna, stegen, slangvagnarna rullas ut, hästarne anspännas, servisen intar blixtnabbt sina platser, och under ras-

KOMMENDÖRKAPTEN B. HOLLSTÉN, STOCKHOLMS AFGÅENDE BRANDCHEF. G. FLORMAN FOTO.

ken af en trähästs primitiva kroppsform eller en enkel snurras cinoberröda lackering, öppnar sig mellan trappgaflade husfonder i »staden» ett »underverkshof», som på nutidens hvardagspråk rätt och slätt nämnes »julmarknaden på Stortorget», men i själfva verket är ett stycke af den odödliga sagans furstendöme.

Där framvisa de många, af fantastiska ljusprickar upplysta stånden alla upptänkliga ting: huset af pepparkakor och socker, prinsessan

En god och fröjdefull jul

önska vi af hjärtat alla våra läsare.

Iduns Redaktion.

sel och hornstötter bär det af utför Malmskilnads-gatan i hvinande fart. På främsta vagnen sitter brandchefen — ståtlig som alltid i sin uniform och med den energiska och myndiga min, som så förträffligt passar hans karaktärsfulla anletsdrag.

Så har hufvudstadens befolkning sett kommandörkapten Hollstén under det senaste kvartseket hvarje gång det inom Stockholm eller dess närmaste grannskap gällt för brandkåren att utkämpa en dust med elden.

Alltid i spetsen för sina unga, raska gossar, alltid behjärtad, alltid modig, alltid behärskan-de situationen äfven i farans vansklige ögonblick, har kommandörkapten Hollstén, vår ypperliga brandkårs organisatör, tillvunnit sig allmän popularitet i det samhälle, för hvilket han så nitiskt »gått i elden» sedan 25 år.

Det är med anledning af att han i dessa dagar drager sig tillbaka från denna sin ansvärsfulla befattning, som vi i dagsnumret meddela ett för Iduns räkning nytaget porträtt af hufvudstadens uppburne brandchef. Hans afskedstagande skall förvisso följas af ett uppriktigt »tack för god vakt» från hela Stockholm, hvars tappre försvarare han varit mot de lömska anfallen från Muspels söner.

IDUN FÖR 1901.

PÅ GRUND AF de å alla områden nu mera så väsentligt stegrade kostnaderna för tidningens framställning har från och med 1901 en mindre höjning af prenumerations-priset blifvit nödvändig. Iduns priser för nästa år bli alltså följande: helt år 6 kr., halft år 3 kr., kvartal 1:75 (sista kvartalet med julnumret 2:25). Praktupplagan: helt år 8 kr., halft år 4 kr.

Då vi emellertid skola bemöda oss att allt mer befästa Iduns rangställning som vårt lands förnämsta familjetidning, våga vi hoppas, att ingen af våra vänner af den ringa prisförhöjningen skall låta sig afhållas från att äfven för nästa år hålla Idun — så mycket mer som denna prisförhöjning ytterst är afsedd att komma prenumeranterna själfva till godo genom de möjligheter, den bereder, att än ytterligare förbättra tidningens såväl litterära som illustrativa innehåll.

Prenumeration torde nu omedelbart verkställas, helst före jul och de många helgdagarne. Därvid kunna med fördel — äfven i Stockholm — användas de postprenumerationsblanketter, som vi till våra läsares bekvämlighet låtit medfölja detta nummer att urklippas och ifyllas.

RED. AF IDUN.

JULBÖCKER ÅT VÅRA BARN. BREF FRÅN GRANHULT.

DET VAR VISST vid den här tiden i fjol, som min vän Hilda Linde kom upp till mig för att få råd angående böcker att skicka till Granhult. Jag log i tankarna åt hennes förfaran öfver uppdraget och mindes, hur glad hon blef, när jag bad henne vända sig till Fredrika-Bremerförbundets julutställning af barnlitteratur.

»Jag undrar, om...»

Så långt hann jag, då jag afbröts utaf husjungfrun, som kom in till mig med ett bref. Det var Hildas stil på utanskriften, och jag öppnade det med en viss nyfikenhet.

Ett kort och tvänne bref lågo i kuvertet. Kortet innehöll följande rader:

Kära du! Inneliggande bref torde tala för sig själfva, och därför sänder jag dig dem med vänlig hälsning från

HILDA.

Jag öppnade det första. Det var ett litet bref, där nog handstil och stafning lämnade åtskilligt att önska, men där åtminstone meningen var särdeles klar och tydlig. Det lydde:

Rara tant!

Bli inte lessen, om jag ber tant gå till tant Fredrika förbundet och tjöpa böcker som i fjol dom hadde allt väldigt bra böcker där. Olle å ja tyckte att di va väldigt rolia. Å vi läste varanns, men jag tykte mäst om Drummens apa, som ingen kunde döda för då skratta pappa och mamma lika mycket som vi. Snälla tant, vi ha allräi hatt så bra böcker som föra julen säger alla syskona. Å mamma sa att de va allt bra hon fräkte tant om tant ville tjöpa. För ibland ha vi fått så tråkiga böcker så. Eva sa att i år vill hon häst ha böcker å inga annra saker för sir tant velosipe får hon allt vänta på.

Tack snälla tant för böckerna.

Vänkskapsfullt

PER ERIK BERGSTRÖM.

Fru Bergströms bref var af följande lydelse:

Käraste Hilda!

Tusen tack för dina vänliga rader i förra veckan. Ja du, nog begagnar jag mig med glädje af ditt välvilliga anbud att hjälpa mig med julklappsinköp. Vi här på landet ha det ju kinkigt med det. I fråga om böcker kan jag bara säga: gör mig samma tjänst som i fjol. Den anvisning din vän gaf dig på Fredrika Bremerförbundet var en välsignad sak, ty be-lätnheten var allmän både hos oss och barnen. Per ville nödvändigt skriva till dig och tacka dig.

Välj nu efter bästa förstånd åt mina bokhungeriga ungar, beder din vän

MARIE LOUISE.

P. S. Det blir väl utställning i år med?

Efter genomläsningen af dessa båda bref lade jag in dem i ett kuvert till Hilda jämte följande rader:

Det gläder mig att ni haft nytta af min anvisning. Förbundet har äfven i år sin utställning. Du minns väl adressen? 54 Drottninggatan. Låt mig vid tillfälle få visa Per Eriks bref åt en fröken i bokkomitén, som jag känner!

ELLEN WHITLOCK.

DEN BÄSTA JULKLAPPEN ÅT DE UNGA.

DÅ NU JULEN, som framför allt är en ungdomens högtid, står så nära för dörren, vilja vi erinra alla föräldrar och för öfrigt en hvar, som med en gåfva önskar glädja någon af de unga — det må nu vara en gosse eller en flicka — om en julklapp, hvilken helt visst mer än de flesta andra kan medföra glädje, nytta och varaktigt fagnad. Vi syfta här på ett prenumerationskvitto för det kommande året på tidningen »Kamraten», hvilken utan jämförelse står främst bland Nordens ungdomsblad, lika mycket i de vuxnas erkännande som i de unga läsarnes eget tycke. En julbok kan visst vara bra, men den är snart utläst och lägges sedan undan att glömmas. »Kamraten» kommer däremot igen året om, alltid med ny lärdom, ny förströelse, nya uppslag till slöjd, sysselsättningar och lekar. Fo-sterländsk, frisk och hurtig är han i alla skiften! Vi bedja därför att få fästa våra läsares synnerliga uppmärksamhet på den anmälan om »Kamreten», som återfinnes på annat ställe i dagens nummer, och hvilken innehåller utförligare upplysningar om allt nytt och intressant, »de ungas egen tidning» till det kommande året har att bjuda sina vänner.

SKANDINAVIENS ERKÄNDT FÖRNÄMSTA MODEBLAD ÅR IDUNS MODETIDNING, som för helt år kostar endast 5 kr. för planschupplagan, 3 kr. för den vanliga upplagan.

TILL ANNA. EN SERIE SONET- TER AF HENRIK WRANÉR.

BELÖNAD MED HEDERSOMNÄMNADE AF
SVENSKA AKADEMIEN.

X.

HUR tidt, då jag på Annas ögon tänkt,
mitt hjärta under all min längtan frågat:
»männ' jag så eldigt skulle drömt och lågat,
om hon till vif mig genast blifvit skänkt?

Männ' ej den längtans tår, som stundom blänkt
i klarblå ögat, fastän mig den plågat,
ändå mitt minnes kärleksskatter rågat?
Var kyssen mindre ljuf, i sorgdagg dränkt?»

Hvad härlig tanke, att en dag skall randas,
då icke dömd att längre längta blott
jag lön skall få för alla sakna's stunder!

För visso mera skön vår omväg gått,
om ock det kändes varmt i väntans lunder,
ja, kvaft ibland, så knappt vi kunde andas.

XI.

HVAD skall min längtan bli, då jag dig vunnit,
då ej jag nödgas fjärran från dig drömma,
då jag i brudgumskyssars glöd får tömma
den längtan, som så djupt i bröstet brunnit?

Min mö! När vi det sälla målet hunnit,
då vill till Gud jag höja böner ömma,
att stilla fram vår lefnads väg må strömma
och mera säll du bli hvar dag som svunnit

Att aldrig missförstånd oss måtte skilja,
att aldrig främst må gå den egna vilja,
men varmt vårt bo af flit och endräkt stråla.

Att Amor täcka bilder måtte måla
till våra hjärtans dikt, den evigt unga,
och dina bördor icke bli för tunga.

XII.

SÄG, såg du slätten ligga, hölj'd af snö
inunder höga, dunkelblå kupolen,
och tindra, diamanter lik, i solen —
så skär som nyväckt kärlek hos en mö?

Så lugn som skulle aldrig vårflods tö,
att åter väcka sippan och violen,
att virka Hertha gröna sommarkjolen,
den hvita fägring dränka i sin sjö.

Den snöduk liknar lin å brudebarm,
inunder spirar dold en fager vår,
som ut en gång i blomrik sommar slår.

I friska ådror porlar där så varm
en nedärd ström från Edens helga flod,
vid hvilken lufsens träd i blomning stod.

XIII.

ATT kärlek endast i trolofningsåren
förmår att lifvet skänka poesi,
att hjärtats ljufva, skära svärmeri
med vigselns dag förgår som snö med våren.

Att mättnad följer njutning tätt i spåren,
att änglabilden i vår fantasi
en dag en skröplig mänska måste bli,
se'n kärleks frukt lagt kärlek själf på håren. —

Den visan ständigt sjunges om igen
af vissna mödrar och af kalla män —
Jag vet du ej i den en spådom finner.

Ty knöts ett hjärteband för lif och död,
syns än den bleka rosen fagert röd,
när frisk på knoppens kind dess purpur brinner.

(Forts.)

En välkommen
JULKLAPP
är en flaska S:t Eriks

EAU DE COLOGNE N:o 1900.
Triple.
Finnes i Parfym- & Handskaffärer.

Härligaste och mest upp-
friskande doft, som nu
finnes i handeln.

JULGLÄDJE. BERÄTTELSE FÖR IDUN AF FANNY CHRYSAN- DER (KURT KAFLE).

(FORTS. OCH SLUT).

DET VAR DOCK inte endast denna bevekelsegrund, inte heller den nyvakna släktkärleken allenast, som framkallade denna önskan. Att få tillbringa julen i en bondfamilj på landet syntes honom så lockande och intressant. Han hade endast genom bygdemålsberättelser och skildringar ur allmogelivet lärt känna bönder och deras seder och bruk, men nu skulle han kanske få lefva bland dem och deltaga med i dessa gamla bruk. Det var inte alls underligt att han alltid känt sympati för allt, hvad som rörde »folket», han tillhörde det ju själf.

Under dessa och dylika funderingar hade han hunnit till Fagersta kyrka, efter att hafva rest sedan tidigt på morgonen. Som klockan ej var mer än 11 f. m., antog han, att gudstjänsten ännu icke var slut, och som han gärna så fort som möjligt ville se sina fäders kyrka, gick han in i »vapenhuset». Predikant pågick ännu och för att ej störa begaf han sig upp på läktaren samt tog plats på en bänk nära orgeln, men hvarifrån han dock såg predikstolen och altaret. Ehuru predikanten hade en vacker, sympatisk stämma, tilltalades han nu icke däraf. Det var själfva rummet, som så mäktigt talade till honom. Där vid altaret hade hans farfader och fader aflagt sina löften och för första gången knäböjande mottagit det heliga sakramentet, här hade deras stämmor lofsjungande ljudit... deras böner stigit till den Gud, som är densamme i går och i dag och i all evighet. — Omsväfvades han icke nu själf välsignande af deras andar? — Han hade böjt huvudet och reste icke upp det, förrän de första tonerna från orgeln började ljuda. Vid orgeln hade han förut varit blifvit en äldre gråhårig man, som han förmodade var orgelnisten, men då han nu vände ögonen dit, satt där en ung vacker kvinna och preluderade med känsla och skicklighet — orgelnistens dotter, tänkte Gustaf. Hon var det ock, som med klar, vällydande stämma upptog psalmen.

Gustaf var en af studentkårens bästa sångare och snart ljud från läktaren tillsammans med den klara sopranen en präktig baryton. Den unga orgelnistens kinder hade fått en hög purpur, då hon i främlingen erhöi en sådan medhjälpare, men stödd af denna säkra, kraftiga stämma vållde hennes egen utfulltonig och klar, och i skön harmoni sammansmälte de och fyllde de gamla hvalfvén. Han och hon voro de enda, som sjöngo, församlingen hade tystnat och nyfiken vändt sig om att se, hvem den främmande sångaren var, och den gamle orgelnisten nickade förtjust och bifallande till de båda unga.

Då prästen gått för altaret, tänkte vår resande bege sig ur kyrkan lika obemärkt som han kommit men den gamle närmade sig och bad: »Förlåt, min bästa herre, men hjälp oss nu äfven sjunga: »Herren vare tack och lof».

Orgelnisten satte sig därpå själf vid orgeln och sedan ljödo åter från orgelläktaren de två unga, sköna stämmorna, men som om församlingen nu elektriserats däraf, stämde den i andäktigt och högt. Den unge kandidaten bröst vidgades af helig rörelse och han sjöng Herrens lof, så som han aldrig förr sjungit det, helt och fullt ur djupet af sitt hjärta. Gudstjänsten i Fagersta kyrka skulle han nog aldrig förgäta.

Sedan han förnadsfullt hälsat såväl den äldre som yngre orgelnisten, fortsatte han färden till Almby, hvilken gård, efter hvad han hört, icke låg långt ifrån kyrkan. Snart låg ock framför honom en välbyggd gård, omgiven af en trädrik trädgård, bakom hvilken en ståtlig granpark reste sig. Då släden svängde upp på gården, steg ifrån den öfverbyggda verandan en högväxt, hvithårig man, om hvilken Gustaf hade svårt att afgöra, huruvida han tillhörde herre- eller bondeklassen. Han frågade artigt, sedan han stigit ur och närmat sig den gamle mannen, om detta var Almby gård.

»Jo, jo, men!» var det fryntliga svaret.

»Är — är detta häradsdomaren Carl Janson?»

»Det slår också in. Men var så god och stig in, så få vi språkas vid!»

Och häradsdomaren förde sin gäst genom verandan in i en rymlig förstuga, där doften af finhackadt enris redan skänkte julstämning.

»Vi gå väl in i mitt rum så länge, var så god!»

Det var ett varmt, ombonadt och luftigt rum med skrifbord, chiffonier, soffa och bokhylla, som från golf till tak var fylld af böcker — det var ju en riktig studerkammare detta — inte hade Gustaf föreställt sig en bondes rum på det viset. Men nu fick han inte öfverlämna sig åt funderingar, han måste ju presentera sig.

»Jag — jag —» började han, men rörelsen var honom öfvermäktig — och så tog han fram under sin reskappa den gamla bibeln — räckande den åt

den förvånade mannen, bad han med vek stämma: »Låt genom denna gamla, kära bok Gustaf Alms son få presentera sig för sin farbror.»

En stilla, undrande och på samma gång djupt forskande blick mötte den unge mannen: — — — »Gustaf Alms — Gustafs son! — — är det möjligt!»

»Ja, farbror! — — —»

»Jaså! — jaså! Så jag skulle få se Gustafs gosse ändå. Nå, så hjärtligt välkommen då!» Och den gamle bonden räckte båda sina händer mot sin unge brorson, och under det han hårdt och länge tryckte den fina ungdomliga handen i sina af arbete hårdnade händer, såg han forskande in i den unges ögon: »Ja, du är lik bror Gustaf, det är samma ögon och panna, jag ser det nu. — Men bror min är död för många år sedan, han, jag sporde det genom tidningarna.»

Gustaf kände sig nästan tillintetgjord af blygsel öfver, att den efterlevande brodern endast genom tidningarna erfarit broderns död — och denna känsla återspeglades så tydligt i det vackra, själfulla ansiktet, att farbrodern mildrade tillade: »ja, ja, du var ju liten då, du — emellertid fanns det, Gud ske lof, intet ondt oss bröder emellan, men vi va' så långt skilda från hvarann' jämt — jag har alltid bott här — och du vet kanske, min käre brorson, att detta äfven varit din fars barndomshem. Här har han vuxit upp och sprungit som liten pojke. — Ofta var jag hans häst, som han spände för och körde, och när han blef trött af leken, var det många gånger på mitt knä han somnade — Se, jag var ju stora karlen, jag, 13, 14 år, då han gick i kolt. — — — Herre Gud!» — nu var rösten skroflig och darrande af rörelse — »att jag efter så många år skulle få se honom igen i sin son. — — — Och den här gamla boken se'n, att jag skulle få honom i mina händer en gång till. — — — Det var egentligen jag, ser du, såsom äldste sonen den skulle gått i arf till, men Gustaf, som skulle ut i världen och kamratlivet, han behöfde den bättre som ett stöd och en hjälp, när far var borta, — — — och för Gustafs son, som också så snart blef faderlös, har han kanske också varit ett stöd och en hjälp.»

»Med Guds hjälp skall han blifva det, farbror.» svarade Gustaf sakt. Och sedan kunde han icke längre återhålla sina känslor, ty under det han med ungdomlig hänförelse utropade:

»Gud vare tack och lof, att jag funnit en så d a n farbroder!» tog han den förnadsvärde bonden hjärtligt och innerligt i famn. Och därpå öppnade han för honom hela sitt hjärta — bad på det innerligaste om förlåtelse för hvad hans mor och han själf brutit mot sin fars släktingar — han ville och kunde icke låta modern ensam få bära skulden — det måste h a n taga på sig att så likgiltigt hafva betraktat den gamla bibeln, hvilken ju långt före detta kunnat upplysa honom om hans släkt.

— — »Nej nu, min gosse,» sade slutligen farbrodern efter det långa, förtroliga samtalet, »måste vi gå ut till mor och flickorna; du vet kanske inte än, att du har två kvinnliga kusiner också. Middagen är nog färdig för längesen och fruntimmerna ä' väl färdiga att dö snart, både af förargelse, att maten ska' vänta och af nyfikenhet — — stig på, stig på nu ut i salen.»

Nu reflekterade Gustaf ej öfver att han inträdde i en fullt modern sal, han kände endast med innerlig tacksamhet, att han kommit till ett hem, där han blifvit mottagen såsom en återvändande son.

»Se här, mor du, kommer jag med en ny släkting, en riktig julklapp, kan du gissa hvem det är?»

Det var för en inträdande ståtlig matrona, med vänliga och blida anletsdrag och tydligen flere år yngre än mannen, Gustaf med dessa ord presenterades.

Med ett varmt, trohjärtadt leende blickade »mor» på den främmande unge mannen: »Släkting? — då är det väl nå'n, som kommer direkt från Amerika då, och som vi inte haft reda på förut, men välkommen till huset i alla fall!»

Hon räckte honom enkelt och hjärtligt handen.

»Det är en son till min bror, som dog i Norrland, du vet, Gustaf Alm heter han också.»

»Äh, är det så! Ja, det kan verkligen kallas en ny släkting, vi hade inte» — — — en sorgsen, vemodig blick från hans ögon och en hög rodnad på den unge släktingens kinder, kom henne att hastigt afbryta. Med hjärtevinnande vänlighet i både blick och röst, sade hon därpå åter: »Hjärtligt välkommen till oss, Gustaf Alm, det var en mycket kär julklapp.» — Gustaf hade gärna velat taga sin faster i famn för denna hennes vänlighet, — — — men — — — hvad var det för en uppenbarelse han nu såg i dörren till ett af de inre rummen? Här stod ju lifslevande framför honom, rodnande och med glad förväning i de vackra mörkblå ögonen, den unga flicka, han sjungit tillsammans med i kyrkan.

»Är det möjligt, att detta är min kusin?» Med detta utrop skyndade Gustaf emot den inträdande ungmön, som vid ordet »kusin» tvärstannade och frågande och förlägen såg än på den ena, än på den andra. Skrattande försäkrade emellertid farbrodern, att han inte kunde räkna ut släktskapet mellan dem

på annat sätt, eftersom Ester var hans dotter och Gustaf hans brorson.

»O, tack för sist!» Gustaf slöt flickans hand i sin. — »Vi ha träffats förr i dag, vi, farbror, och sjungit Herrens lof tillsammans i kyrkan.»

»På ett bättre sätt kan då inte en bekantskap börjas,» menade mor stilla och värdigt.

»Men jag trodde, att Ester var dotter till orgelnisten,» vidtog Gustaf.

»Äh ja, det var inte så dumt trodt det heller,» sade far leende, »han vill liksom ha litet del i henne, han med, se'n han hörde henne sjunga och spela. Ester är småskolelärarinna i församlingen, ska' du veta, men här ha vi Elsa, det är mors hjälpredda de' igen.» — Och Gustaf blef härmed presenterad för sin andra kusin, en lång, bleklad flicka med mörkt hår och mörka ögon, och som det syntes betydligt äldre än den smärta, blomstrande Ester. Och snart satt Gustaf med dessa sina nyvunna släktingar, som han dock tyckte sig redan vara gammal bekant med, vid det rikt försedda middagsbordet, där mor med öfverflödande vänlighet ville lägga för honom de bästa och största bitarne af såväl det doftande rebbensspjället med sitt äpplemos, som sedan af den läckra äggkakan med hjortronsylt, och där farbrodern än med rörelse, än med leenden omtalade en mängd små minnen från hans faders barnaår. Elsa skötte tyst och med van hand serveringen. Gustaf, som föreställt sig, att han hos sina släktingar skulle få vara med om att studera allmogeseder och lefnadsätt, kände sig dock ingalunda besviken. Han kände sig tvärtom hemma i detta om smak, välmåga och enkel trohjärtad vänlighet vittnande hem.

Med stor glädje mottog han ock sin farbroders vänliga inbjudan, att där tillbringa sina julferien.

Dagen därpå var det julafton.

Hvilken julstämning det hvilade öfver hela huset! Hela dagen var som en helgdag, fridfull och glad. Aldrig hade han varit med om en trefligare middag, än den som vid tolfviden på dagen intogs i det stora köket, hvares hvitkurade golf var beströdt med doftande, finhackadt enris, på hvares hyllor och väggar blanka koppar, tenn- och bleckkärl glänste och från hvares stora glänsande järnspis det doftade så aptitligt från den myckna julmaten. På ett stort slagbord stod uppdukadt flere slag af syltor och korf, smör och ost, korgar rägade med skifvor af vört- och limpröd samt dominerande öfver det hela, i midten en präktigt utstyrd julsinka. På spisen stod den väldiga stekgrytan, i hvilken »stekdoppet» fräste. Den gamle hvithårige husfadern föreföll Gustaf såsom typen för en patriark, där han värdigt och dock så vänlig gick omkring bland sitt tjänstfolk, uppmanande dem att taga för sig och inte vara blyga för den unge, främmande doktorn. »Ser ni, mina vänner, hade inte redan den gödda kalffen varit slaktad till julen, skulle han säkert ha blifvit det med anledning af hans ankomst, ty det är som om en länge saknad och kär son kommit hem igen.» Och så dracks den unge doktors skål i skummande julöl.

Ute på verandan hade Gustaf redan vid sin ankomst sett en ståtlig julgran stå, och då Ester efter middagens slut bad en af drängarne lyfta in den i salen, där hon nu skulle kläda den, frågade han, om han inte kunde få hjälpa till därmed.

Hon försäkrade, att hon var särdeles tacksam för tillbudet, hon brukade annars ensam ha granen på sin lott, mamma, Elsa och jungfrurna hade alltid så mycket annat att styra med.

Äpplen och kakor, konfekt och ljus, glitter och pappersnät m. m. lågo redan ordnade på salsbordet och de båda kusinerna hjälptes så åt, att därifrån öfverflytta det på de grönskande grenarne. Gustaf hade knappast känt sig så glad och förmöjd, som under samarbetet med denna unga flicka, som var så glad, okonstlad och vänlig och dessutom så innerligt tacksam och behaglig.

Till sist måste han säga henne, hvad han kände: »O, Ester, hvad jag är glad och lycklig! Jag som trott, att jag stod aldeles ensam i lifvet, utan någon enda anförvant, och så med ens får en sådan rar farbror och faster och sådana — sådana förtjusande, rara kusiner!» Han såg varmt på den kusin, som leende och rodnande stod framför honom. Men så blef med ens minen allvarsam och efter en liten tystnad svarade hon:

»Ja, men för att tala riktig sanning, kan jag nog inte räkna någon släktskap alls med Gustaf.»

»Huru så?» Han var helt ifrig.

»Min älskade pappa vill aldrig låtsas om annat, än att äfven jag är hans riktiga dotter, men jag är dock bara hans styf-dotter. Han är gift för andra gången med mamma, som var änka och hade mig i sitt första gifte.»

För ett ögonblick kände Gustaf, som om han åter stått ensam, som om han förlorat något mycket kärt. Från första ögonblicket hade han ju känt sig så särskildt dragen till denna älskliga flicka och varit så glad åt, att just hon var hans egen kusin.

Han såg på henne, där hon stod med de sista strålarne af julaftonens sol lekande med det ljus-

Guldmedalj Stockholm 1897 för utmärkt brödsorter samt för framstående industriell verksamhet. Begär priskurant

Delikatess-Spisknäckebröd
Högsta grad af mörhet.

SPIS- och KNÄCKEBRÖD
många olika sorter.

C. W. SCHUMACHER
Kongl. Hofleverantör. — 17 Norrlandsgatan 17 — Stockholm.

AUGUST STRINDBERGS DOTTER, FRÖKEN GRETA STRINDBERG, SOM SIGRID DEN FAGRA I »BRÜLLOPPET PÅ ULFÅSA» Å SVENSKA TEATERN I HELSINGFORS.

bruna, burriga håret, frisk och fager och med den klara blicken blyg och liksom litet urskuldande mötande hans. — Och för den unge mannens ögon stod därpå ej längre kusinen, med hvilken han genom blodets band var besläktad, utan ungmön, kvinnan, till hvilken hans hjärta drogs med ny underbar makt.

»Ester.» hviskade han, »jag är nästan glad öfver att du ej är min kusin.»

Hon såg såråd ut — och han förstod, att hon ej fattat, hvad han menade. Han kunde dock ej förklara henne det nu, så här genast — något litet ville han dock antyda det:

»Jo, om jag varit din kusin, hade du kanske ansett såsom din skyldighet att hålla af mig litet, men —»

»Nu slipper jag det.» ifylle hon skalkaktigt.

»Nej! för all del! tvärtom!» utbrast han ifrigt »Kan du nu lära dig göra det ändå, menar jag, blefve det mer — ja, mer personligt.»

»En kusin är således ingen person, men hvad är han då, om jag får fråga?»

»Ett begrepp.»

Hon skrattade muntert — »Jaså — jag begriper — vi, som nu inte ä' kusiner, stå således inför hvarandra renons på allt begrepp.» Därpå grep hon sig åter ifrigt an med julgranens klädande, och Gustaf önskade i sitt sinne, att det ej skulle gå så fort med den angenäma sysselsättningen, men Esters hvita fingrar hängde kvickt och behändigt upp den med band och öglor redan försedda granblåten, och till honom, som var lång, räckte hon det, som skulle sitta på de öfre grenarne. Nu fick han just en liten fin korg af hopflätadt papper, fylld med chokoladpraliner.

»Nej, jag tackar, jag tar inte emot någon korg af din hand, Ester!»

»Var det inte det, jag sade — begreppet är borta.» skrattade hon —, »det är hvarken till kusinen eller personen jag nu gaf korgen, utan till min medhjälpare, som skall vara så god och placera den på den där tomma grenen.»

»Godt, men hvarför betonades n u?»

»Åh, jag menade bara, att du mycket gärna kan få återtaga den sedan, när vi plundra granen.»

Nu kom far in och beundrade deras verk, och när efter en liten stund granen stod färdig, tyckte Gustaf sig aldrig ha sett en härligare julgran. Det låg ett underbart skimmer öfver de gröna kvistarne och han tyckte, att skogens skönaste sagor och drömmar gömt sig mellan de fina barren. Så försjunken stod han i åskådandet därpå, att han ej märkt, huru familjens medlemmar samlats i salen kring det dukade kaffebordet, hvaröfver lampan var tänd, förrän mor bjöd honom komma »och hålla till godo.»

Elsa räckte honom därpå en ifyllt kopp. Han hade

verkligen knappast hittills gifvit akt på denna sin kusin. Ester hade såsom sådan blott funnits till för honom. Men nu stod Elsa framför honom såsom hans enda och verkliga kusin, och nu såg han också först, huru hjärtlig och god hon såg ut, och huru lik hon var sin präktige far. Ack, hvad han skulle komma att hålla hjärtligt och broderligt af henne! — Och den stilla, lugna flickan blef nästan förlägen för det innerliga tonfallet i kusinens röst och den vänliga blicken, då han tackande tog koppen ur hennes hand.

Men öfver Esters rosiga anlete hade en lätt skuggning dragit sig och i skuggan af granen satte hon sig tyst och tankfull med sin kaffekopp. Hon satt kvar där ännu, då häradsdomaren föreslog, att de båda som sjungit tillsammans i kyrkan, nu skulle sjunga in julen.

»Kanske Gustaf inte ville — kanske han hellre ville, att alla skulle sjunga tillsammans.»

»Visst ville Gustaf, men skulle de inte först gemensamt sjunga en julsalm och sedan hon och han Hosianna tillsammans.»

Så blef det, mor ville blott att folket skulle få komma in med, deltaga i och höra på sången.

Och julen sjöngs in på Almby af gamla och unga, andäktigt och högtidligt med den gamla härliga psalmen »Gör porten hög, gör dörren bred.» Och när sedan »doktor» och Ester tillsammans sjöngo Hosianna, tyckte åhörarne, att de aldrig varit med om högtidligare julafton.

Så tyckte äfven Gustaf Alm.

Men när systrarna slutligen kommo upp på sitt gemensamma rum, slog Ester plötsligt sina armar om Elsas hals och bad så innerligt om förlåtelse. Hon hade varit bitter och afundsjuk i sitt sinne på honom, det var ju dock så tydligt och klart, att Gustaf måste tycka mer om Elsa, som var hans riktiga kusin, än henne, Ester, som aldrig kunde bli annat, än en vanlig främmande flicka för honom.

Gustaf Alms julferier voro snart till ända. Han hade redan bestämdt dagen för sin afresa, han hade så mycket att läsa innan sjelfva terminen började.

Han satt ensam i salen och fantiserade vid pianot, då Elsa sakta inträdde. Gustaf såg upp och tystnade, hon såg så allvarlig ut, tyckte han.

»Är Elsa ledsen?»

»Åh nej, men jag ville gärna rådfråga Gustaf om Ester, jag tror inte hon är riktigt frisk.»

»Ester?» — han sprang upp från stolen. — »Hvad är det med henne? Elsa? säg!»

»Jag vet inte sjelf, och inte kan jag väl tro, att det är något farligt, hon vill ju ingenting säga, men inte åter hon och inte soffer hon, och ibland om nätterna hör jag, huru hon ligger och gråter.» —

Elsa kunde ej tro annat än att detta var mycket farliga symptom — Gustaf såg ju så allvarsam och ängslig ut. »Hvad tror Gustaf — kan det inte vara något nervöst?»

»Ester nervös, nej det tror jag inte — det är ju något så friskt och gladt hos henne ständigt.»

»Inte när hon är ensam och tror sig vara obemärkt — och därför ville jag rådfråga med Gustaf, om hon inte skulle behöfva någon stärkande medicin.»

Tyst, där kommer hon, låtsas inte om något just nu» — och Elsa lämnade hastigt rummet, mötande sin syster i dörren.

Hastigt men forskande betraktade Gustaf den inträdande flickan. Blek var hon då icke, det såg han. Hon satte sig tyst i soffan med sitt broderi och han gick forfarande fram och åter på golvet — tyst äfven han — nu kunde han ej med lugn tala till henne, hans hjärta var därtill för fullt och oroligt.

Så satte han sig åter vid pianot — efter några ackorder sjöng han, drifven af de känslor, som bestormade honom, med låg vibrerande stämma — de båda verserna af »Kristallen den fina»; så vände han sig om mot henne.

O, huru blek hon nu var!

»Ester, min älskling!» — han sprang upp. — »Hvad är det — är du sjuk?» hans röst skälde af kärleksfull oro — och hans händer omfattade med ett fast grepp hennes.

»Nej, nej, låt mig vara! låt mig gå!» ropade hon häftigt, under det hon sökte lösgöra sig. Men när hon då mötte hans varma, oroliga blick, sänkte hon sin egen och rodnaden återkom på hennes kinder.

»Ester, hörde du inte, hvad jag nyss sjöng — förstod du inte, att det var mitt hjärtas fråga till dig? Hvad svar gifver du mig?»

Svaret läste han i den blyga, strålande blick, hon gaf honom.

Stor blef familjens glädje, då det blef känt, att den unge mannen med ännu ett band blifvit fäst vid huset — och då den gamle häradsdomaren välsignande önskat de båda »barnen» lycka, tillade han med rörd stämma: »Mätte fortsättningen och slutet af er sammanlefnad blifva sådan som början därpå: lof och pris till Herren!»

FRÅN VADSTENA 500-ÅRS-JUBILEUM. 1. FESTTÅGET. 2. BORGMASTARE J. E. KYLANDERS TAL PÅ VADSTENA SLOTTETS BORGGÅRD. HOFFOTOGRAF SW. SWENSSON FOTO.

UR DAGSKRÖNIKAN

ÄNKEFRU BETTY LINDEROTH, FÖDD CEDERGRÉN, har afidit härstades i den höga åldern af närmare 79 år. Den afidne hade själf i sin ungdom ägnat sig åt urmakaryrket — utan tvifvel den första kvinna i Sverige, som arbetat på urmakar-

BETTY LINDEROTH.

verkstad — och hade uppnått en erkändt framstående skicklighet i nämnda yrke, då hon år 1844 trädde i äktenskap med en yrkeskamrat, den sedermera mycket bemärkte industriidkaren och kommunalman-

nen, urfabrikör G. W. Linderoth. Makarne började därefter gemensamt den urmakerirörelse i huset n:r 28 Drottninggatan, som där ännu, ehuru i betydligt utvidgad skala, bedrifves af sonen, firmans nuvarande innehafvare, fabrikör John G. Linderoth. Året efter sin makes död, som inträffade 1871, drog sig fru Linderoth tillbaka från affären.

På grund af sitt blida, flärdfria, sant kvinnliga väsen, ädelhet i tänkesätt och hjärtegodhet vördad och älskad af sin omgivning och alla som lärt känna henne, efterlämnar hon som närmast sörjande förutnämnde son samt ålderstigne syskon.

ETT PRIVAT LUNGSOTSSANATORIUM är det af aktiebolaget Separator nyuppförda och för dess lungsiktiga arbetare afsedda sanatoriet vid Hamra, beläget tre kilometer från Tumba järnvägsstation.

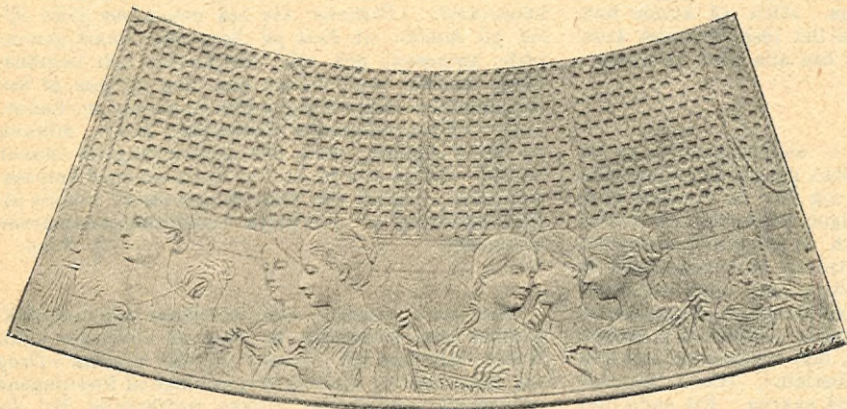
Byggnaden ligger vackert i en granskog på en ansenlig höjd öfver den omgivande trakten. Själftva hufvudbyggnaden är en i ljusbrun

FRÅN HAMRA LUNGSOTS-SANATORIUM.

1. Byggnadens yttre. 2. Föreståndarinnans rum. A. Blomberg foto.

giftermål är, som känt, nu nära förestående, och furstligt dyrbara lysningspresenter regna öfver henne från alla håll. Kärare kanske än de flesta andra torde dock den enkla lilla gåfva blifva, som den landsflyktige gamle boerpresidenten med fin smak har utvalt — en fingerborg af guld rätt och slätt! Men det är dock ingen vanlig fingerborg, precis, utan ett utmärkt litet konstverk af en af Paris allra förnämsta mästare på sitt område, gravören Vernon. Rundt om fingerborgens löper i låg relief en fris, framställande några unga flickor sysslade med sin söm, en bild af stor grace och poesi.

PRESIDENTEN KRÜGERS LYSNINGSPRESENT TILL DROTTNING WILHELMINA AF HOLLAND. FINGERBORG I GULD, GRAVERAD AF VERNON.

Som Idun redan tidigare bringat den afidnas fullständigare biografi och porträtt, inskränka vi oss nu till detta kortare omnämnande.

ARBETSSTUGORNAS STIFTARINNA HYLLEN. Å Hötel Phoenix i Stockholm hölls i förra veckan en fest för professorskan Anna Retzius på föreståndande af damer och herrar, intresserade för arbetsstugorna. Därvid hölls för henne tal af generaldirektör S. Wielgren, som berördes hennes verksamhet för arbetsstugornas upprättande och vidmakthållande, af professor Curman, som framhöll hennes förtjänster såsom styrelseledamot af Lars Hiertas minne, samt af professor E. Almqvist, som talade för det goda hon uträttat på skilda områden. Professor Retzius tackade å sin frus vägnar. Telegram från när och fjärran ingingo under aftonens lopp.

EN NY LÄNK i vårt statsbanenät har i dessa dagar tillkommit i och med Örebro—Kryllobanans invigning. Med denna banas öppnande har vårt stora framtidsland Norrland kommit i direkt förbindelse med södra och västra Sveriges provinser — en omständighet, som ur flere synpunkter torde blifva af stor merkantil betydelse, särskildt för Norrland med dess lifskraftiga industri.

Banans hela längd är 132 km och det sammanlagda belopp, som för dess byggande beviljats, utgör, inberäknadt kostnaden för rullande material, 12,447,000 kr.

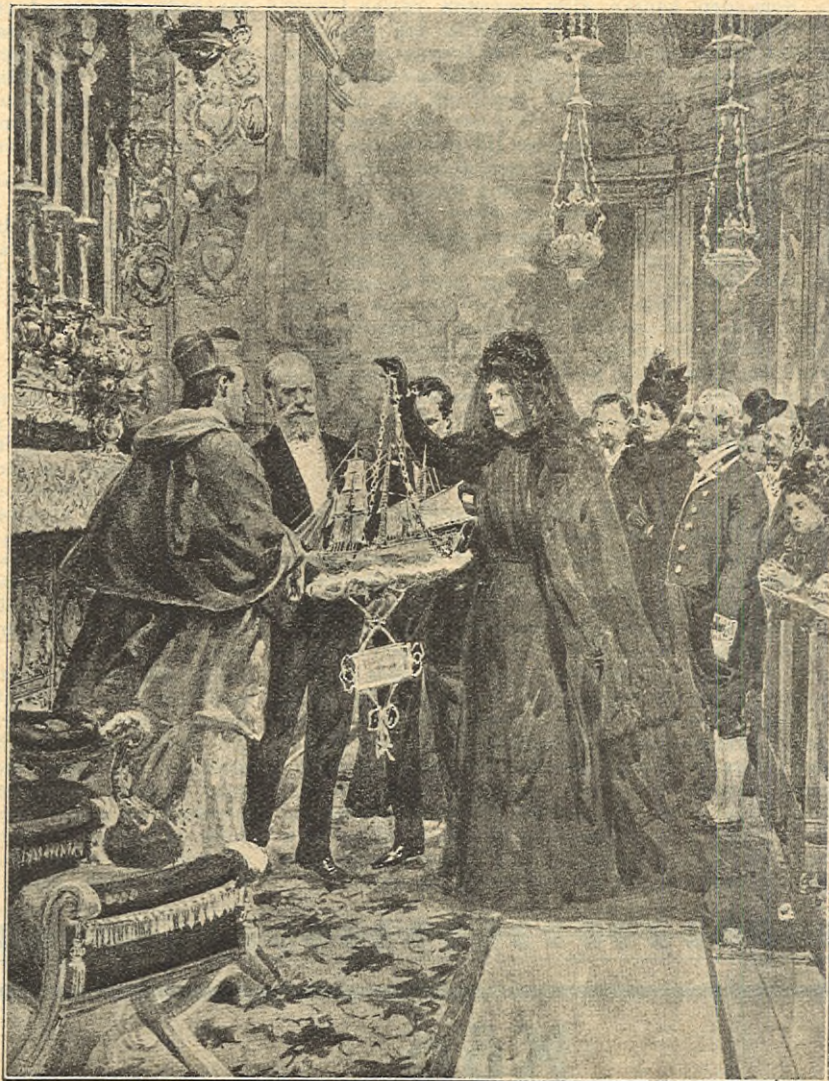
Från invigningshögtidigheterna i Örebro, som bevistades af kronprinsen, öfverståthållaren, åtskilliga af våra statsråd och en del andra höga ämbetsmän m. fl., meddela vi i dagsnumret några bilder, en af dem framställande det ögonblick, då kronprinsen förklarar banan öppnad, en annan återgivande den flaggsmäckade Järnvägsgatan o. s. v.

naturfärg hållen villa af betydliga dimensioner. Den har en utsträckning af 30 meter, är femton meter i bredd och fjorton meter i höjd samt uppförd i tre våningar.

Anstaltens läkare är extra provinsialläkaren i Botkyrka distrikt I. A. Nyström, bosatt i Tumba. Öfversköterska och föreståndarinnan är fröken Sofie Örtenblad, utexaminerad sjuksköterska från Sabbatsbergs sjukhus. Hon har nyligen på aktiebolagets bekostnad genomgått en kurs i vård af lungsiktiga vid Hålahult. Byggnaden är uppförd efter ritning af arkitekten Johan Laurentz. Hela anläggningen belöper sig med inventarier till en kostnad af cirka 90,000 kr.

De här meddelade bilderna från anstalten framställa: den ena hufvudbyggnadens yttre, den andra en interiör från föreståndarinnans, fröken S. Örtenblad, rum.

DROTTNING WILHELMINAS FINGERBORG. Den nya drottningens af Holland

DROTTNING MARGHERITA AF ITALIEN ÖFVERLÄMNAR STELLA POLARE I SILFVER TILL KLOSTERKYRKAN I TURIN.

blef hertigen förunnadt att återvända från den farliga färden.

Drottningen har nu infriat detta sitt löfte genom att till klosterkyrkan i Turin öfverlämna en i silfver konstnärligt utförd miniatyrbild af hertigens fartyg »Stella Polare». Vid fartyget hänger en guldkedja, i hvilken är fästad en guldplåt med latinsk inskription. — Vår här meddelade illustration återger det ögonblick, då änkedrottningen öfverlämnade gåfvan.

JONATAN REUTER, den framstående finske skalden och författaren, välkänd för vår publik för öfrigt som Iduns specielle medarbetare i Helsingfors, har i dagarne i bokform utsändt en samling »Berättelser om lefvande och döda», som vi på det varmaste anbefalla alla litteraturvänner. Den borne skaldens känslodjupa syn på naturen och lifvet präglar alla dessa små skizzer, och formgifningen är lika mästerlig, vare sig författaren i enkelt kraftiga färger målar skärgårdenaturen och kustbefolkningens karga lif i hans fosterland i bilder sådana som »Ejdern», »Ödemarkstroll» och »De två gamla», eller förflyttar oss till söderns brännande solglans och glödande känslolif i »Girolamo» eller »Konstnär för en minut». Utomordentligt fint och upphöjdt är det i några få enkla linier skizzerade porträttet af »En moder» — den gamla modern, som ser sitt lifs skymning falla, utan att någonsin hennes ungdomsdrömmar om att få »skåda de glänsande hafven, de stora städerna och det pulserande lifvet, se ut öfver ändlösa vidder och bestiga de höga alperna» gått i uppfyllelse, men som dock dör med tacksamhetens jubel på sina läppar. Ty hennes som har sett allt detta och nått det, »din gamle mor, min gosse, har lefvat flere lif, fars och ditt — och hon har varit lycklig af edra framgångar, hon har tyckt sig ha del i allt hvad ni uträttat — och detta medvetande, som nu klarnat till visshet, det måtte vara detta, som likt en hymn ljuder för mig och fyller mitt inre med lifvets fullhet i döden och förtager dess udd.»

Som den kanske allra yppersta pärlan i hela samlingen vilja vi dock beteckna den gripande dikten »Ur en dagbok», där förhållandet mellan en ung far, nyss vorden änklings, och hans enda dotter, en sexårig liten moderlös ljusalv, på det skäraste, det ömmaste vis skildras. Och när den ovevklige liemannen så äfven kommer till lilla Signes bädd och trots faderns förtviflade strid sliter »hans jordelofs sista glädje» ur den tomma famnen, då skola nog många hjärtan svämma öfver vid att lyssna till den ensammes och slagnes afskedsord: »Ljuf är du ännu i din ändlösa sömn. Jag kysser dina älskade händer, som smekte min grofva hand kärligt. — — Hvita blommor skall jag strö på den jord, som skall gömma din spåda stofhydda, och när näktergalstonerna klinga i buskarnas skugga, skall jag sitta under kullens björk och drömma dig tillbaka till min sida. — — Farväl, farväl, mitt jordelofs fröjd och lycka, och sof välsignad den långa natten!»

Fru *Alfhild Agrell*, den så mångsidigt begåfvade författarinnan, har angenämt öfverraskat sina talrika vänner med ett nytt alster af den dramatiska diktkonst, hon med stor framgång utöfvade under en tidigare period af sitt författarskap. Mycken utveckling — både tidsandans och författarens — ligger dock emellan 80-talets »Räddad» och »Dömd» och det nya skådespelet »*Ingrid, en döds kärleks-saga*». Detta gör naturligtvis den sistnämnda boken dubbelt intressant. »*Ingrid*» företräder en ny kvinnotyp i vår dramatik, »framtidskvinnan», som ställer den stora kärlekens rätt öfver de små konventionella lagarne, men som, när hon finner, att den man, hon gifvit sitt hjärta, ej förmår frigöra sig från dessa konventionalismens bojor, offerar allt, sitt lifs stora känsla och hela bärande lycka, och går ur hans väg för att åldras och dö ensam.

Med sitt tankeväckande innehåll och sina obestriddigen stora tekniska förtjänster skulle dramat helt visst göra sig ypperligt från scenen, och den uppläsning af detsamma, som författarinnan, inför en talrik och lifligt intresserad publik, här om aftonen personligen höll å Vetenskapsakademiens hörsal, kunde endast ytterligare befästa åhörarnes önskan och förhoppning att snart få se rampens förtydligande ljus kastas öfver det intressanta diktverkets gestalter.

Bland nutida svenska noveller står *Per Hallström* i främsta ledet, och hans nya novellsamling »*Thanatos*» är ett verk af yppersta rang. De åtta berättelser, som samlingen omfattar, äro samtliga variationer af samma stora och gåtfulla tema: *döden* — och därför bär också boken med skäl den outgrundliga döds gudens helleniska namn. Men dessa variationer förete likvisst den största inbördes olikhet och den rikaste färgskiftning — ett kraftigt vittnesbörd om spännvidden af författarens fantasi och konstnärliga förmåga. Än skälvande melankoli, än kärft humor, än en nordisk värvalls drömfylla trånad, än en sydlig himmels lifsberusande middagsglöd. Glänsande genom sin mästerliga tidsfärg och sin stilistiska kolorit äro bilderna från det gamla Florens, »*Lejonet*» och »*Mysteriet*», lik som »*idyllen*» från den stora revolutionens dagar. Mest gripande verka dock kanske nutidsbilderna i svenskt ram, såsom den vemodsskära inledningsdikten »*Thanatos*» eller den oändligt gripande »*Törnrosa*», berättelsen om den lama unga arbetardottern, som i den skumma vrån af sin beständigt fjättrade vindskammarbädd hade skapat sig sin egen skönhetsvärld, en sagovärld, där hon drömde inom sin törnhäck och, hur tung än skuggan föll, såg solen lysa på rosorna. »Och så kunde hon vänta lugnt och gladt, tills det lösande ordet kom en gång, det som väntar oss alla med våra sagovärldar.»

K. G. Ossian-Nilsson, — se där namnet på en ung debuterande skald, som genom sin nyutgifna diktsamling »*Masker*» vid sig fäst en förtjänt uppmärksamhet. Det är verkligen både glöd och kraft i flertalet af dessa dikter och en ungdomlig schwung i formen. Som visserligen till en del röjer inverkan af både Fröding och Kipling, men dock samtidigt bär tydliga drag af ett själfständigt diktarkynne, som loftar rikt för framtiden. Särskildt i satiren är författaren helt dråplig, och stycken sådana som »*John Bull*», »*Mr Chamberlain*», »*Cecil Rhodes*» drabba målet med hvinande skärpa. Ett enda litet citat — ur dikten »*Bön*» — må tjäna som prof på den unge skaldens förmåga af intens formgifning:

»Hjälp mig, o Gud, o rädda mig från döden,
från deras död, som dött, fastän de lefva,
som hungrat till döds i sjalahungersnöden
och utan hopp i gråa mörkret treffa —
hjälp mig, o Gud, o låt mig död ej lefva,
Gud, gif mig lifvet — eller gif mig döden!»

Faller en så, efter dessa ungdomligt blodfulla dikter, *prinsessan Karadjas* nya spiritistiska versmakeri: »*Två själers saga*» i handom, då är det sannerligen som att efter ett godt och kraftigt naturvin räckas en dryck af allra pjaskigaste tevattnen. Det hjälper nu icke att den teosofiska prinsessan låter sina vers tryckas på den charmantaste velin, förser dem med af henne själf utförda »automatiska ritningar» och omgifver det hela med ett symbolistiskt nattsvart omslag, öfversålladt af alla himmelens stjärnbilder. Det hjälper icke att hon i förordet förklarar syftet med sin dikt vara »att i poetisk, d. v. s. lätt smältbar form framställa och klargöra tre begrepp, som tyvärr under sekelnas lopp bortfallit ur kristendomen, nämligen: pre-existensen, re-inkarnationen och apokatastasis». All denna kvasi-filosofiska apparat kan icke bortskymma det enkla factum att *Helios*' och *Helias* saga — dessa »symboler af människooanden» — är berättad på mycket knagglig och trivial vers, som, trots de himlastormande laterna, saknar hvarje spår af den äkta inspirationens lyftning. Vi betvifla icke, att äfven detta prinsessans nya evangelium,

HYLIN & C^{OS}

FABRIKSAKTIEBOLAG

KONGL. HOFLEVERANTÖR.

UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:

VIOL, HYACINTHE, HÉLIOTROPE, SYRÉN M. FL.

THEA-ROS-PARFYM M. FL.

prisbelönta vid 1897 års utställning med

GULDMEDALJ

Försäljes i våra butiker

8 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 16

A. T. 6469.

A. T. 2497.

samt hos alla finare parfymhandlare i riket.

liksom hennes närmast föregående »spiritistiska fenomen» och »spiritualistiska vyer», skall finna talrika okritiska läsare, men vi kunna ej annat än beklaga, att en talang, sådan som författarinnan till exempelvis »*Fulingens kärleks-saga*» på sitt område obestriddigen visat sig vara, synes allt mera förkomma från en äkta och naturlig diktning.

Slutligen endast ett helt kort påpekande af ännu ett par nya böcker, som i sista stund komma anmäla till handa. Den flitige skaldenovellisten-dramatikern *Fredrik Nycander* har från trycket utsändt ett fyra-akts-skådespel »*Dekadans*», i hvilket han i ganska grella färger målar det nutida Stockholms konstnärliga och litterära bohèmevärld. »*Pastorns Åke och annat mer från lifvet på landet*» af *Erik på Åsen* röjer snart genom både ämnesval och stil, förtjänster och begränsning, samme upphofsman som den nyligen af oss omnämnda novellsamlingen från landsbygden »*Lena*». Och i »*Upsalasångernes Pariserfärd 1900*», minnen af *Knut Nyblom*, skola alla studentsångens vänner — och otaliga äro ju de! — finna en med impressionistisk liflighet och äkta studentikost humör utförd skildring af den stora utställningssommarens triumftåg. J. N.—a.

En liten brochyr, som förtjänar all uppmärksamhet och spridning, är den af »Sveriges allm. Kvinnoförening till djurens skydd» utgifna »*Drag och berättelser ur djurens lif*», samlade af föreningens mångåriga, outtröttligt nitiska ordförande fru *Josephine Varenhus*. Det lilla häftet, som är tryckt i en upplaga på 18,000 ex., är afsedt för kostnadsfri utdelning till lärare och lärarinnor vid vårt lands folk- och småskolor, men torde förtjäna afsättning genom alla djurskyddssakens nitälskare.

En »*Julhälsning i toner*» har den bekante musikern och tonsättaren *dir. G. Brückner* äfven i år utsändt. Det prydliga och innehållsrika häftet, med bidrag af sådana framstående tondiktare som *Emil Sjögren*, *Agathe Backer-Gröndahl*, *Hélène Munktel*, *Ernst Mielck* m. fl. samt en hel del intressanta komponist-porträtt, dikter och minnesteckningar på köpet, erhålles i musik- och bokhandeln för det verkligt »sjungande» priset af endast 75 öre.

Friska vindar, jultidning, utgifven af Kvinnoförbundet för Sveriges sjöförsvar, tredje årgången, är en publikation, som främst för sitt fosterländska syftes skull förtjänar all uppmärksamhet af publiken. Till häftets konstnärliga utstyrelsel hafva bidragit artisterna *G. Ankarcrona* (med den effektfulla titelplansen), *V. Andrén*, *Hildegard Thorell*, *Karl Tirén* m. fl. För det litterära innehållets godhet borge namnen *A. T. Gellerstedt*, *C. D. af Wirsen*, *Frans Hedberg* och *K. A. Melin*. Häftet, vars pris är 1 kr., åtföljas af en stor plansch i litografi efter en oljemålning af professor *G. O. Cederström*.

Samma kvinnoförbund har likaledes utgifvit en serie vackra fosterländska jul- och nyårskort med afbildningar af vår marins äldre och nyare fartyg. Det är en synnerligen tilltalande idé att på detta

Köp svart siden!

Begär mönster af vårt garanterade solida siden från 90 öre till 13 kronor pr meter. Specialitet: Nyaste sidentyger för brud-, sällskaps-, och promenadtoaletter, äfven kulörta och hvita.

Vi sälja i Sverige direkt till privata och sända de utvalda sidentygerna tullfritt och franko till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz.)

Siden-Export.

(D)

sätt väcka intresse för vårt sjöförsvär, hvarför vi ej tveka att på det lifligaste anbefalla korten i den korresponderande allmänhetens åtanke.

KUNGLIGA TEATERN. Tredje symfonikonserter, som ägnats Beethovens minne och utslutande upptog verk af mästaren, var en i sann mening musikalisk högtid, som också senterades som sådan af den fulltaliga publiken. Konserten inleddes med den form- och klangsköna Ouverturen till »Athens ruiner», hvarefter fru Östberg glansfullt och med utsökt stilkänsla föredrog den monumentala konsertarian »Ah Perfido».

Därefter följde programmets hufvudnummer: »Nionde symfonien», denna kanske den intensivaste konstnärliga afspiegling af mänsklighetens själsform, som människosnille skapat.

Det gigantiska verket återgafs alltigenom stortiladt och med verklig entusiasm af hofkapellet, som sällan nått ett så högt konstnärligt resultat. Den stormande och gnistrande finalen med sina underbart vackra soli och mäktiga körer blef af öfvervåldigande verkan och visade till fullo, att alla, dirigent såväl som orkester, solister såväl som kör, gått till sina uppgifter med verklig pietet och hänförelse för den odödliga mästare, hvars minne de afsett att hylla.

Konserten förnyades i tisdags under samma starka tillslutning från publikens sida.

DRAMATISKA TEATERN ger en repris af E. Paillerons fina komedi »Sällskap, där man har tråkigt», en repris, som slagit väl ut, oaktadt minnet af detta styckes första glänsande rollbesättning å samma scen står och hotar smått med jämförelser i bakgrunden. Ty hr Hedlund är påtagligen icke vuxen att återge Raymond-Fredriksons satiriska världsmannaväsen i den rätta tonarten, och fröken Sjöbergs Suzanne de Villiers står flere afsatser under fru Hartmanns, oaktadt hon sam-

vetsgrant brukar hela sin arsenal af förledande backfischattityder för att nå fram.

Det är för många teaterputs, fröken Sjöberg! »Man merkt die Absicht und wird verstimmt.»

Förträffliga äro fru Dorsch som den kärnfriska hertiginnan de Réville, fröken Jansons prefektska och hr Personnes Bellac. — Den nya salongsdekorationen gjorde sig godt gällande; men det stackars pianinet, som sedan åratals släpats in i alla möjliga franska och icke franska salonger, skändes svårliga öfver sin skröplighet bakom ett litet draperi och uttryckte på sitt stumma språk en innerlig bön om snar pensionering.

GRETA STRINDBERG. Nyligen debuterade på svenska teatern i Helsingfors i Sigrid den fagras roll i Brölloppet på Ulfåsa fröken *Greta Strindberg*, dotter till August Strindberg. Debuten mottogs af publiken med rätt stor välvilja.

Greta Strindberg är ännu helt ung. Hennes ålder uppgår icke ens till tjugu år. Det oaktadt har hon dock förvärfvat sig en viss scenvana. Hon har nämligen icke allenast alltid drömt om att bli skådespelerska, utan äfven gjort försök å detta håll. Vid Folkteatern i Helsingfors uppträdde hon sålunda för ett par år sedan under en säsong, och därpå vid en annan likartad scen i samma stad. Redan här visade hon sig äga betingelser för att kunna utveckla sig till skådespelerska och tillvann sig lifligt erkännande af den visserligen å sistnämnda teatrar icke mycket fordrande publiken. Den tilldragande sidan i fröken Strindbergs uppträdande på tiljan ligger i hennes oaffekterade sätt att röra sig och säga sina repliker.

Må vi önska den unga skådespelerskan all framgång på den törnbestrodda bana hon valt.

EN NY SVENSK-AMERIKANSK SÅNGERSKA. De senast hit anlända amerikanska tidningarna innehålla spaltlånga rescensioner öfver en mycket lyckad debut, som en ung svensk sångerska fröken *Maria Lindström* gjort i Worcester's största och förnämsta musiksalong.

Då den unga sångerskan äfven är känd här i Stockholm från den tid hon studerade musik för prof. W. Lindberg m. fl. torde några biografiska data vara af intresse.

Fröken Maria Lindström är född i Södertelge d. 10 juli 1879. Hon tillhör en musikalisk släkt:

hennes far Per Gustaf Lindström var en skicklig pianist och en kusin till henne är förre operasångaren Olof Lemon. Faderlös vid fem års ålder, kom hon 12 år gammal till släktingar i Worcester, men återvände till Sverige efter ett par år, dels för sin konfirmation och dels för musikstudier. Vid fyllda 17 år började hon taga sånglektioner för den utmärkta sånglärarinnan fru Maria Pettersson, känd i Sverige från den första dam-kvartettens dagar.

MARIA LINDSTRÖM.

»Behaget i fröken Lindströms röst», skriver »Skandinavia», ligger i dess nordiskt ljusa, ungdomligt skära timbre. Stämman är jämnt utbildad, så att mellantonerna äro kraftiga, och den äger en sådan volym, att den fyller ett så stort rum som Mechanics Hall.»

Konserten var besökt af 1,200 personer och bifallet var lifligt. Blommor i långa banor. Frk. L. har redan erhållit goda engagement till flera konserter, som skola gå af stapeln under vinterns lopp i det musikaliska Worcester och Boston. I vår väntas fröken Lindström på besök till fosterlandet och torde då äfven låta höra sig i Stockholm.

HELGE SANDBERG.

Silver
svenskt kontrolleradt,
för bosättning, hedersgäfvor och lysningspresenter.
Största urval, billigast hos
K. ANDERSON,
Hofjuvelerare,
1 Jakobstorg 1.
STOCKHOLM.

Tandläkare TOM von HALL.
— 30 Sturegatan 30. —
Hvard. 10-2, 5-6. Helgd. 10-12.
Allm. Telefon 58 48.

Tandläkare HJALMAR JUNGNER, EMELIE JUNGNER.
Hamngatan 26.
Hvard. 9-1/2 10 samt 1-2. Sönd. 11-12.
Andra tider efter öfverenskommelse.
Allm. 161 56. (S. T. A. 78840)

Tandläkare John V. Lindh-Hygrell,
17 Karlavägen 17. Allm. tel. 130 57.
Hörnet af Sturegatan och Karlavägen.

TANDLÄKARE G. G:son Hård af Segerstad, Alma Hård af Segerstad
Birger Jarls gatan 13, 1 tr.
Rikstel. 2048. Allm. tel. 186 64

Tandläkare Sjöquist
Sturegatan 6, Stockholm.

TANDLÄKARE Göran Svenningsson,
Birger Jarls gatan 11, 1 tr.
Hvardagar 10-3. Helgdagar 10-12.

Tandläk. Elias Widfond
25 Regeringsgatan 25.
Träffas kl. 10-2 och 1/2 5-1/2 e. m.
Plomb. och insättning af artificiella tänder.

Kronisk Snufva och Svalgkatarr
behandlas med inre smärtfri massage (med nstrument) af
Professor G. Cederschiöld.
Träffas hvardagar 2-4. *Engelbrektsg. 5.*

Doktor J. Arvedsons Kurs i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk gymn. (friskgymnastik)
i hufvudsak lika med Gymnastiska Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever.
Kursen är 2-årig med början 1 okt.
Upplysningar och prospekt genom Doktor J. Arvedson, Stockholm.

Hvarje stammare
kan lära sig tala flytande efter osviklig, fullt fysiologisk metod.
Bryggaregatan 10. Julius Kamke.

Damhårabeten.
Peruker, Benor, Flåtor, Lånkar m. m. i tusental hos Herr och Fru **E. MALMBERG,** 58 Klarabergsgatan 58.

Hufvudgärdstöd,
pat. nyhet, bereder angenämaste hvila. Varmt rek. af doktor Westerlund m. fl. läkare, samt enskilda. Bör ej saknas i något hem. *Pris 5 kronor.*
Tillskrif Bruksbolaget, Tidaholm.

Ledolin mot hudsjukdomar rek. af läkare.
Ledolin tvål, neutral, af hudspecialist erkänd den bästa.
Ledolin bröstskarameller mot hosta och heshet.
Ledolin salva mot ömkyla och vid behandl. af ekzem.
Tekn. Fabr. Ledolin, Stockholm.

Örebro Wafers
i flera olika sorter rekommenderas.

Göteborgs Kex
Se Idun för 15:de d:s!

Generande hårväxt utrotas fullständigt.
Fru Frederikke Wendricks »Pate Epilatoire» fås i Sverige endast på min filial-klinik, Postgatan 3 a, Göteborg. Se vidare n:r 47 af Idun i Svarafdelningen n:r 954.

PUTS-EXTRAKT TRIUMF
Bästa putsmedel för alla Metaller
GUNNAR E. BOLLING
STOCKHOLM

»Triumf» Putsextract
bör provas af hvarje husmoder. Ett försök föranleder ständigt bruk. Efterfråga hos närmaste speci- eller färghandlare.

Fullständig dragningslista
på utlottade 1889 och 1893 års Teaterobligationer samt uppgift på utfallna men ej uttagna vinster från lotteriets början erhålles portofritt mot insändande af 30 öre.
Axel Södergren, Hudiksvall.

Carl F. Källström
••• Juvelerare •••
4 Östra Hamngatan 4
••••• MALMÖ •••••
Specialité: Konstnärlig Ciselering

Mustads Taffel-Grädd
är bästa bordssmör.
Nederlag i Stockh. och Gefle hos **Edvard Terserus.**

Högstedt & Co
32 Regeringsgatan 32 — Stockholm —
Specialitet: **Bordeaux- & Bourgogne-viner**
Billiga priser.

Holmqvist Skrif-, Språk- och Handelsinstitut, Göteborg.
10 speciallärare.
Begär program. (S. T. A. 010722)

Ställbara Hufvudgärdstöd, förordade af Doktor Westerlund m. fl. läkare, bäre ej saknas vid någon sjukbädd. Pris 6 kr. Försäljas af **Kullberg & Co,** Katrineholm. I Stockholm hos **Henrik Heyman,** Centralpalatset.

Prenumerera på KAMRATEN
illustrerad tidning för Sveriges ungdom.

Juvel- o. Guldarbeten
såväl enklare som dyrbarare hos Juvelerare **K. G. MARKSTRÖM,** Hamngatan 5, Stockholm.

Turkiska Divaner
klädda, från 45 till 92 kr.
Chäslonger från 20 kr.
Resårnadrasser fr. 15 kr.
Alla slags sängkläder och stoppade möbler från de enklaste till de finaste.
Fraktfritt öfver hela landet från **C. R. Danielssons Verkstäder,** Liljeholmen.
Rikstel. 44 39. Allm. Tel. Liljeholmen 49.
Begär illustrerad priskurant!

ASPINALLS
EMALJFÄRG.

som särskildt lämpar sig för målning af alla slags husgerådssaker äfvensom för velocipeder, finnes hos de flesta färghandlare samt i parti och minut hos

ADOLPH LEMONS AKTIEBOLAG.
Mästersamuelsgatan 49, f. d. 45.
Obs! Att *Aspin allsnamn* är utsatt å hvarje burk.

Prenumerera på Idun!

För bouppsättningen!
— Virserums ekmöbler —
Oscar Edv. Ekelunds Snickerifabriks Aktiebolag i Virserum försälja från nederlag i Stockholm sina tillverkningar af alla slags Ekmöbler, såsom:
Salsmöbler, Herrnsmöbler, Kontorsmöbler, Fantasmöbler m. m. Beställningar efter ritning och skizz utföras. Egen arkitekt i Stockholm. Priskuranter och fotografier sändas på begäran.
Utställnings- och försäljningslokal:
22 Birger Jarls gatan 22.
Rikstelefon 57 20. Allm. telefon 155 00

LEDIGA PLATSER.

UNDERVISNINGSVAN LÄRARINNA erhåller fördelaktigt plats i större egendom, Stockholms Nya Föredningsbyrå, Kammarkaregatan 48. Kl. 11-3.

EN DAM, bortåt 30 år, som är i besittning af inre och yttre egenskaper, hvilka pryda en kvinna, samt kapital, kan blifva delägare i och föreståndarinnan för bok- och pappershandel, förenad med högre privatläroverk i en af landets största och vackrare köpingar. Möjligen kan delägareskap vinnas äfven i läroverket. Svar, innehållande noggranna uppgifter om den svarande person och familjeförhållanden samt åtföljdt af fotografi sändes till »Ingenjör» under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Sthlm.

LÄRARINNEPLATS blir till vårtermin i dig i trefligt hem i Dalarne. 2 yngre elever. God lön. Norra Inackorderingsbyrån Mäster-Samuelsg. 62, Stockholm.

Värdinneplats!

För ett medelålders bättre fruntimmer finnes plats från den 1 Februari 1901 i landsortstad i södra Sverige, att förestå enklingens hem, samt hafva tillsyn och handleda mindre barn. Svar med uppgift om ålder och lönepretentioner, märkt »Köpmanshus», torde insändas till Karlshamns Allehandas Exp., Karlshamn. (G. 19469)

En bättre flicka,

frisk och barnkär, omkring 25 år, får nu genast lätt plats i en 3 personers familj för att sköta ett fem månaders barn samt gå frun tillhanda. Fritt vivre och resa. Svar emottas omgående, helst med fotografi, till »Barnkär», Mariestads Länsstidning f. v. b. (G. 19408)

HUSHÅLLERSKA. 25-30, barnlös, god lynt, skicklig, får m. g. pl. hos bättre ungar, musikvän. Rek. t. »Ensam», tidnk. Karlavägen 6, Sthlm.

LÄRARINNA önskas för mindre barn, undervisningsvan, något musikalisk. Svar med fotografi till »G.» Deje, Vermland.

BARNJUNGFRU, ordentlig, fullkomligt på lätlig och frisk, som kan åtaga sig skötsel af en liten flicka samt deltaga i andra förekommande göromål, erhåller nu genast plats i landsortsstad. Svar jämte uppgift å lönepretentioner till Fru Annie Crona, Nora.

Damer,

som äro hagede att arbeta i liförsäkring för svenskt bolag, behagade meddela sig med inspektör under märke »Tidsfördrif» till Iduns exp.

BÄTTRE, ordningsälskande, anspråkslös flicka, van vid landet, erh. plats i liten prästfam. i Sthlms närhet. Vana vid vanlig matl., bakn. och husliga göromål erfordras. Svar, åtföljdt af fotografi och rek. till »Pärlig Familjemedlem», Iduns exp.

I ETT ENKELT OCH STILLA prästhus i Östergötland (nära järnvägsstation) önskas på nyåret en villig, anspråkslös och barnkär flicka af bättre familj för att deltaga i hushållet. Hon bör vara hemmastadd i enklare matlagning och bakning samt, om möjligt, äfven i väfnad och linnesöm. Någon lön lämnas (högst 100 kr. pr år). Reflekterande härå torde snarast möjligt med bifogande af intyg från föregående platser anmäla sig till »Komministergård», Ålvåderberg.

FÖR EN YNGRE eller medelålders bildad dam, som äger vilja och förmåga att förestå och vårda ett enkelt läkarehem i stad samt att med allvar ägna sig åt tvänne moderlösa, minderåriga gossars handledning och uppfostran, blir plats ledig den 1 nästkommande Mars. Svar med angifvande af relationer och rekommendationer torde sändas till »Läkare», Sv. Telegrambyrå, Malmö.

Å NYA INACKORDERINGSBYRÅN Brunkebergsgatan 3 B finnas goda pl för lärarinnor till vårterminen samt nu och alltid för hushållskunn. flickor a. t. skyndsamt söka. (G. 6932)

VID Elementarläroverket för flickor i Borås blifver föreståndarinneplatsen ledig att tillträda den 1 september 1901, närmare upplysningar om tjänsteåligganden, lönevillkor m. m. erhållas af skolstyrelsens ordförande, Doktor August Charlés, Borås. Fullständig annons om platsens besättande kommer först framdeles att utfärdas. Borås i december 1900. Skolstyrelsen.

BARNSKÖTERSKA. Bättre flicka, barnkär, stark och anspråkslös, erhåller plats efter jul hos familj på landet, för att sköta ett 4 månaders barn och därtill villig deltaga i hushållsbestyret, sömnad m. m. Svar åtföljdt af fotografi och lönepretentioner torde benäget insändas märkt »Strömbacka», adr. Strömbacka.

BILDAD FLICKA, kunnig i matlagning, bakning, sömnad etc., får plats att sköta litet hushåll för ung Sägverksinspektör i Norrland. Svar jämte lönepretentioner till »Smarast», S. Gumælii Annonbyrå, Sthlm.

PLATSSÖKANDE

I FAMILJ att gå frun tillhanda önskar mot fritt vivre en bättre flicka plats. Svar till »20 år», Söderhamn p. r. (G. 19455)

ANSPRÅKSLÖS FLICKA önskar straxt på nyåret plats som hjälp åt husmoder i alla inom ett hem förekommande göromål. Är barnkär. Har genomgått hushållskurs och har därifrån goda rek. Svar emottas tacksamt till »A. H.» Upsala p. r.

PLIGTTROGEN LÄRARINNA, van undervisa i alla ämnen, språk, musik, handarb., söker plats. Godt, glädt sätt samt stor barnvän. Svar »God energi», S. Gumælii Annonbyrå, Sthlm. (G. 6933)

OMTÄNKSAM, huslig, bildad flicka önskar plats; är kunnig i matl., bak, sömnad m. m. Glad, anspråkslös, ordningsfull och arbetsam. Svar »Pärlig hjälp», S. Gumælii Annonbyrå, Sthlm. (G. 6931)

HUSFÖRESTÅNDARINNA, kunnig, barnkär, ordentlig, önskar på nyåret plats att förestå ett hem, häst i stad. »Margit», Iduns exp.

PLATS på kont., h. i Sthlm, önskas till nyåret af en prästid., som genom fullst. läroverk, mindre sem. och handelskola i Sthlm. Svar m. tacks. af »E. J. W.» Helås or Vestergötland.

EN VERKLIGT DUGLIG, bättre flicka, önskar plats. Äger goda kunskaper i matlagning, bakning, sömnad, handarbeten m. m. Svar »Villig hjälpre», Iduns exp. f. v. b.

ANSPRÅKSLÖS, undervisningsvan flicka, önskar plats att läsa med barn från 7-12 år. Villig deltaga i hush. och sömnad. Svar till »F. A. T.» Iduns exp. f. v. b.

MUSIKALISK, ung lärarinna, undervisningsvan och barnkär, med glädje och vänligt sätt, önskar plats. Svar »Signe», Iduns exp.

EN MEDELÅLDERS flicka, af god familj, söker plats som värdinna, eller som sällskap och hjälp åt någon äldre hustru eller dam. Små lönepretentioner! Svar molnes tacksamt inom 14 dagar till »M.» Iduns exp.

EN UNG, anspråkslös änka (efter tjänsteman) med jämnt lynne, kunnig i skriftare matlagning, bak m. m. äfven i skrifer göromål, söker plats den 24 april eller förr, som värdinna, helst i stad, eller som sällskap åt äldre dam. Svar till »M.» Kalmar p. r.

EN UNG värmländska, som genomgått elementarskola, är musikalisk, önskar plats i familj eller jul för att undervisa barn i de vanliga skolämnen samt musik. Hon är äfven villig att deltaga i alla inomhus förefallande göromål. Ett godt hem önskas. Svar till »Vera», Deje p. r. (2800)

EN 26 års flicka från landet, önskar mot fritt vivre plats i frisk och vänlig familj, för att deltaga i hushållsgöromål. Svar till »26 år», Norberg p. r.

EN UNG FLICKA af god familj, önskar till nyåret plats som hjälpre och sällskap i bildadt hem. På lön fastes ej afseende, blott att anses som medlem af familjen. Goda referenser om så önskas. Svar till »Anna», Nordiska Annonbyrå, Göteborg. (Nord. A. B. 3369)

EN UNG, ALLVARLIG FLICKA, som genomgått 8-klassigt läroverk och handelskurs i Göteborg, f. n. som lärarinna selsatt med att nu till vårterminen läsa upp 2. ne gossar om 1:a och 10 år till elementarläroverkets resp. 1:a och 3:e kl., önskar till nyåret plats som lärarinna i god familj. Goda referenser. Svar märkt »Nyåret 1901» p. r. Helsingborg. (G. 19233)

UNG BÄTTRE, anspråkslös flicka något kunnig i matlagning och handarbeten, önskar mot fritt vivre samt undervisning i pianomusik och få anses som familjemedlem plats i bättre familj. Svar »17 år» Fjellbacka.

SJUKVÅRD på nyåret sökes af dugig sjuksköterska. Goda betyg om tjänstgöring, dels såsom afdelningsköterska, dels såsom föreståndarinnas i större sjukhus, kunna företes. Svar till »Sjukvård 1901» lämnas å Iduns exp. f. v. b.

SJUKHEM

för kvinnliga mag-patienter, Stockholm, St. Badstug. 6. Allm. tel. 15290. Riktst. 53 17.

I bildadt hem

i Östermalm mottages till inackordering under vårterminen en ung flicka af god familj. Deladt rum med egen dotter. Närmare meddelar överstinnan Thulstrup, Kungsträdgårdsgatan 12.

I ETT ENKELT, stilla hem på landet, invid järnvägsstation, önskas en flicka 6 till 9 år gammal, för att tillsammans med egen dotter erhålla undervisning i vanliga skolämnen. Moderlig omvårdnad utlovas. Svar till »Täflan», Färgelanda p. r.

Inackordering i England.

Skolföreståndarinnas är villig att i sitt privata hem i närheten af London emottaga en eller flera unga damer på längre eller kortare tid. Billiga villkor. Upplysningar kunna lämnas af svensk dam som bott där. Adress: Miss Davey, Hecatton House, New Malden, Surrey.

FLICKOR kunna få inackordering i yngre läkarefamilj i landsorten. Om så önskas, erhålles undervisning i pianospelning och husliga göromål. Svar till »E. B.» Borgholm p. r.

PARIS. Famille française reçoit quelques pensionnaires desirant apprendre le français. Références: M-me Ancker, née Uggla, 75 Sibyllégatan, Stockholm, M-lle Ljungqvist Munksjö, Jönköping. M-me LEHMANN, 7 rue Scheffer.

I vacker trakt

på landet invid järnväg och kyrka i ange nämt hem emottagas unga flickor af alla åldrar, som önska undervisning för skicklig svensk lärarinna, samt förkofra sig i handarbeten, musik och språk, hvilka talas i hemmet. Tillträde kan ske vid hvilken tid som helst. Närmare genom fru L. Lundgren, Wankiva.

UNG FLICKA önskar i januari komma i snäll, vänlig prästfamilj för att lära och öfva sig i hushållsgöromål. Svar med prisuppgift till »A. B.» Liatorp p. r.

En å två ordentliga, hemtrefliga och bildade flickor,

erhålla inackord. i familj i januari. Referenser önskas och lämnas. Vidare genom svar till »Y. W.» Sv. Telegramb. Annonssafdeln., Stockholm.

Då jag äfven nästa sommar (senare hälften af juni och hela juli) kommer, därom anmodad, att i mitt hem (Roma prästgård på Gotland med delat konfirmationsundervisning åt ett begränsadt antal flickor, så, enär ännu några platser äro lediga, får jag härmed meddela, att anmälan om erhållande af dessa platser kan ske hos mig fortast möjligt eller senast för nästkommande maj månads utgång. Helinackordering kan beredas i prästgården. Med fördel kan den blifvande konfirmanden, om sådant befines önskvärdt, bo i Visby, hvarifrån det är endast en half timmes järnvägsresa med afstigning vid prästgården; och järnvägsbiljet, gällande för hela lästiden, kan anskaffas för några få kronor. Roma prästgård den 11 december 1900. H. L. Söderberg, kyrkoherde & regementspastor.

Skydda edra barn mot smitta

genom att alltid tvätta dem med den nya antiseptiska Tjærtvålen »A'Hiron dellen», som innehåller 10 % ren finsk furutjærtvål i fritt tillstånd. Astadkommer därtill jämte sammetelsen hy och mjuka, smidiga händer. Finnar och andra utslag försvinna som genom ett trolslag. Verkan i högsta grad öfverraskande. Till salu å apoteken i parfymaffärer och hos specierhandlare å 50 öre samt i parti hos Vasa Tvalfabr. A.-B:s Generalagentur, Smålandsg. 24, Stockholm.

Sjukvård i hemmet.

Vid sjukdomsfall i familjen väljas ofta nog genom bristande kunskap om den personliga sjukvårdens enklaste begrepp för den sjuke stora obehag och för omgifningen mycken onödig oro.

För att i någon mån råda bot i detta händelse, har undertecknad, som under 4 år arbetat såsom instruktionsköterska vid Sophiahemmet, tänkt anordna kurser i praktisk sjukskötsel för kvinnliga familjemedlemmar, hvilka äga häg och tillfälle att förvärfa sig någon kännedom om sjukvård.

Dessa kurser äro således icke afsedda att utbilda sjuksköterskor, ej heller att göra den skolade sköterskan umbärlig. Ytterligare upplysningar meddelas och anmälningar till nästa kurs, som börjar den 15 januari, samt till följande kurser under vintern och våren, mottagas efter den 9 januari hvarje helgfri dag kl. 1/22-1/23 e. m. Grethuregatan 25 A, 2 tr., Stockholm. Sally Peterson, Sjuksköterska.

Med kännedom om fröken Sally Petersons förmåga att meddela undervisning i praktisk sjukskötsel och öfvertygade om nytan af ofvannämnda kurser, får vi på det lifligaste förorda desamma.

MAUR. SALIN, Professor, EMILIE VIRGIN, S. von HOFSTEN, Föreståndarinnas vid f. d. husläkare vid Sophiahemmet.

Jul- & nyårskort

till billigaste priser och i alla önskliga format. Profver å nyårskort samt många andra lättsålda artiklar mot 40 öres insändande. Hög rabatt. Agenter önskas! Adress Axel Jonsson, Fränsta.

Lämplig julklapp.

»Moster Emmas väfbok», 13 mönster med illustrationer till hemväfda trasmatior erh. mot 1 krona 35 öres postförskott från E. ANDERSSON, Bjärstad, Kudby.

Hvarje kvinna bör

läsa »Konsten att bli vacker», Therése H. Deans fina, berömda bok om skönheten, dess vård och framkallande. Fås å 1 kr. i hvarje bokl. eller fco (i bref, om så önskas) från C. A. Anderson, Kapitensg. 24, Mölmo mot postförsk. eller frim. Se anmälan i »Idun» d. 10 nov.

Friestedts Foderbenmjöl (Guldmedalj). Säljes genom hrr apotekare och handlande. A. W. Friestedt, Stockholm.

Kungl. Hofboktryckeriet Iduns Tryckeri Aktiebolag BOKTRYCKERI, LITHOGRAFISK och KEMIGRAFISK ANSTALT. Utför allt slags tryck för såväl affärsmän som privatpersoner. Ferm expedition. Förstklassigt arbete. Moderata priser.

KOMFORTABEL, väl möbl. dublett, nära Strandvägen i Sthlm, uthyres till moderat pris gen. Stockholms Uthyringsbyrå, Kungsträdgårdsg. 12, 1 tr. Öfverstinnan Thulstrup & Co.

Hos alla väl sorterade bok- & pappershandlare. Fosterländska Jul- och Nyårskort, utgifven af kvinnoförbundet för Sveriges sjöförsvar, Flottans Brefkort framställande våra äldre och nyare fartyg, utförda efter original af J. Hägg och H. af Sillén. I distribution hos C. Thunström, Centralpalatset 25, Stockholm.

VARIA Sveriges främsta månadeskrift. December-Jul-numret utkommet. Utom en öfversättning — direkt från polskan för Varia — innehåller numret idel originalbidrag af många af våra bästa pennor samt omfattar 88 sidor text och mer än 70 illustrationer. Det bästa för priset i julmarknaden! Numret kostar i likhet med 65 öre! Prenumeration 1901: Helt år... 6.50 kr.; Halft år... 3.50 kr. genom närmaste postkontor eller bokhandel. Lösnummer 65 öre. Uppaga 1898 ..... 6,500 ex. 1899 ..... 6,500 » 1900 ..... 8,500 »

Hos Frans Svanström & Co, Myntgatan 1, Norrmalmstorg 1, Drottninggatan 9, Jakobstorg (Operahuset) samt Södermalmstorg 8, äfvensom i alla boklädare har utkommit å 1: 50: Hemmets inkomster och utgifter. Ny hushållsbok af Erk. OBS! Denna hushållsbok, uppsatt efter praktiska principer, som i flera fall skilja sig från förutvarande, torde i hemmen blifva en lika passande som välkommen jul- eller nyårsgåfva!

Suomis Iisif räntor — Begär prospekt! — Alla mödrar som ej själfva gifva di åt sina barn, bör köpa DYNAMOL. Dynamolmjölk, beredd enligt bruksanvisning, har samma kemiska sammansättning som modersmjölk, och är lika lättsmält. Utmärkt intyg af svenska läkare. Dynamol säljes på alla väl försedda apotek. Pris 3 kronor för kartong å 500 gram. Partiförsäljning å apoteken Nordstjernan i Stockholm. Enhörningen i Göteborg. Hufvudnederlag: Apoteket Fläcta Örn i Malmö. (G. A. M. 65650)

Meddelande.

Under tecknad, som öfvertagit den i ett 40-tal år välkända **Tapissieraffären**, nr 13 **Brunkebergstorg**, för att under namn af Svenska Handarbetsbyråns försäljningslokal därstädes fortsätta samma verksamhet, vågar här med innesluta sig i benägen åtanke vid behof af väl utförda smakfulla prydnadsarbeten, såväl färdiga, påbörjade och uppritade, som alla slags materialier därtill. Och är min uppgift att stå ärade kunder till tjänst med ett i allo redbart och godt bemötande samt moderata priser.

Min i många år i nr 14 & 16 **Lästmakaregatan** bedrifna och väl rekommenderade Handarbetskola och Byrå för beställningar kommer att fortgå som hittills

Carolina Östeman.

Skolan Telef. Brg 1640. Försäljningskolal Allm. Telef. 166 15.

D. P. Håkanssons SALUBRIN

användes af alla, som lärt känna det, såsom det bästa medel mot värk och inflammationer till följd af yttre skador, sår, bölder, tandvärk, rosen, åderbräck, hämorrhoider och halsjukdomar m. m.

Det förnämsta toalettmiddel och det pålitligaste härmedel.

Om de olika användningssätten för olika ändamål se den hvarje flaska medföljande beskrifningen.

Allmänheten varnas mot efterapningar af fabrikatet. Salubrin tillhandahålles i parfym-, spekeri- och färgaffärer. Partilager hos Geijer & Co, Stockholm.

H. Ihlström

Färg- & Kemikalieaffär

1 Uplandsgatan 1.

För Glödrättning:

Apparater, Färger, Fernissor, Betsor, Träsaker.

Putsmedel alla slag

Sämskskinn, Toilett-, Vagns-, Ädrings- & Tafvel-Svamp.

Äkta Franska parfymier till påfyllning. Telefoner: Riks. 59 51. Allm. 50 6.

I hvarje bokhandel: **Massage-kuren.**

Afhandlar huru sjukdomar upptäckas, behandlas och fördrivas med massage. Af K. A. Bergström. Pris 2,50.

Ur pressens omdömen: Särskildt framhållles vissa rörelser betydelse och goda resultat i fall, där massagebehandling hitintills ansetts utan nytta. *Stockholms Dagblad.*

Massage-kuren är en bok, som förtjänar uppmärksammas ej allenast af fackmän, utan äfven af den stora allmänheten, *Svenska Morgonbladet.*

Författaren till detta arbete har en stor praktik, hvarför han är väl hemma i de saker, som röra densamma. »Skåning.» **Gustaf Chelius förlag.**

Passande Julklappar!!

Vackra Ångmaskiner för 2.50, 3, 4, 5, 7, 11, 12.50, 20 & 30 Kr. Ångbåtar för 4.75 & 6.50. Stora, fina Lanternor *Magica* till 3.25, 4, 5.25, 6.50, 8, 10, 13 & 15 kr. inclusive 1 duss. glasbilder resp. 4, 4 1/2, 5, 6, 7, 8, 9 & 10 cm breda. Induktionsapparater till endast 15 kr. incl. alla tillbehör. Kompletta Elektr. Ringledningar, best. af 1 ringklocka med starkt torrellement, 20 mtr dubbeltrådig ledning & knapp för endast 5.50. Klockställ med elektriskt ljus. Vid tryckning på en knapp tändes lampan. Särdeles praktisk, pris endast kr. 15.— Elektrisk cigarrtändare att hänga på väggen. *Komplett kr. 12.—.* Likvid torde medsendas rekvisitionen. Revkivirera i tid från **ALBERT BRUSKOG**, Eskilstuna.

HVARJE SPARSAM HUSMODER

bör efterfråga "UNIONS" "Crème" och "Aptitgrädd." Tillhandahålles hos hvarje väl sorterad Köpman.

Medi eiska Bröstkaramellen "HOSTA ICKE"

är enligt läkares omdöme den mest välgörande, som hittills förts i handeln. Ende tillverkare **C. A. Jansson**, Mariagatan 16.

Försäljningsbodar: Ragvaldstrappor. Högbergsgatan 27 B Malmstorgsgatan 6. Regeringsgatan 83.

Tidaholms Fantasimöbler,

rikhalt. urval i fornnord. stil. Fullst. rumsmöblemang utföras i alla olika variationer efter order. Mod. mönster för glödbäddar o. kollarering uppläggas, glödbäddar verkställles. Begär prisuppgifter från *Tidaholms Bryks Aktiebolag, Tidaholm* Försäljningsmag. Beridarebang 27, Sthlm.)

KNEIPP-BADEN BORG. NORRKÖPING. Vinterkurerne (1 sept.—1 juni) mycket verktsamma. (S. T. A. 67961)

GEFLE MANUFAKTUR-AKT.-BOLAGS

Oblekta, Blekta och Färgade VÄFNADER

försäljas i parti från kommissionslagret i Stockholm hos **ADOLF BODELL**

Lars Monténs Neutrala Kärntvål till ylletvätt och Oleintvål till linnetvätt användes lämpligast sålunda: 1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 à 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid ylletvätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 à 38 grader. Finnes hos de flesta speci-handlare samt i mina butiker. N:r 19 Stora Nygatan. — N:r 29 St Paulsgatan. Sifvermedalj i Köpenhamn 1888. Guldmedalj i Stockholm 1897.

Julpresenter!

Ärade kunder torde ihågkomma **MUSIKINSTRUMENT.** mitt rikhaltiga lager af alla sorters Såsom särdeles passande presenter rekommenderas: **INTONA.**, små, fina, svartpolerade **Salongspositiv**, med vef, behagligt ljud, 6 zinknoter gratis Kr. 20. **ARIOSA.**, större, elegant utstyrsel, starkare ton, 6 zinknoter gratis Kr. 25. **PHENIX.**, hög och stark ton, äfven darrton. Kr. 55. **Obs.** Forteregister, 6 zinknoter. **Dito** större Kr. 70. **MUSIKALBUM.** Konungens porträtt, 2 melodier. fint läderband, 21x27 cm. Kr. 13-15. **Dito**, enklare band Kr. 10.50-11. **Desutom:** rikt sortiment af alla sorters Fioler, äfven imitationer af äldre mästares Guitarrer. (**Obs.** Damguitarrer, fint utstyda och väl stämda). Flöjter, Klarinetter, Speldosor, Zymehonion, Occariner och alla sorters **Strängar.** Begär illustrerad priskurant, som erhålles gratis och franco från **STOCKHOLM Allm. Telefon 21 21. G. 108424)** **GOTTFR. JOHANSSONS MUSIKAFFÄR ÖSTERLÄNGGATAN 29.**

STOCKHOLMS INTECKNINGS-GARANTI-AKTIEBOLAGS BRAND- och DYRKFRIA FÖRVARINGSHVALF

(Öppna alla söckendagar kl. 1/2 10-4) innehållande c:a 1,650 st. skåpäck. Årlig hyra för fack, beroende af storleken, 20, 25, 35, 50 kronor. Testamenten, Gåfvobref och dylika handlingar emottagas till förvaring; äfvenledes emottagas värdepapper i öppet förvar. (S. T. A. 16805)

GuIdmedalj å Världsutställningen i Paris 1900.

Oöfverträffad till frambringande af en vacker hud.

KALODERMA

• KALODERMA-GELÉE • KALODERMA-TVÅL •

F. WOLFF & SOHN, KARLSRUHE.

Erhålles å Apoteken samt 1:sta klassens Parfumeri- o. Frisér-Affärer.

GuIdmedalj å Världsutställningen i Paris 1900.

Hållbaraste äro

Äkta Ryska Galoscher

Petersburgs-fabrikatet

därför äfven billigaste.

Partiförsäljare: Obs! Röda triangeln. Galoschimportbolaget, Stockholm.

"Allenburys" Food.

Ko-mjölken, som skulle vara det bästa ersättningsmedlet för modersmjölken, blir olämplig därigenom, att den innehåller för mycket ostämne, hvilket är svårsmält och förorsakar uppkastningar. Hvarje moder vet, att barnet får uppkastningar af ko-mjölks äfvensom af Food, som skall tillredas med ko-mjölks. Därför har »Allenburys» Food den stora fördelen, att det endast behöfver tillsättas med vatten; hvarigenom Foodet bibehåller sina goda och lättsmälta egenskaper. Rådfråga Edra läkare angående denna sak. »Allenburys» Food säljes på apoteken samt i hvarje väl sorterad speci- och delikatesaffär i riket. Prof sändes gratis och franco från **A. W. HELAND, Norrköping, och ADOLF AHLGREN, Gefle.** (Generalagenter.) Nederlag för Stockholm hos herrar Peterson & Malm. Rikst. 3274. Allm. tel. 1187.

LIEBIG Company's

KÖTT-EXTRAKT

Endast äkta *Liebig* i blått tryck.

när hvarje burk bär namnteckning Drygast, därför billigast.

En gros endast hos bolagets korrespondenter för Sverige **OTTO DAHLSTRÖM & Co., STOCKHOLM.** (S. T. A. 68543)

CRÈME SIMON

pour les soins de la PEAU.

SAVON à la Crème Simon POUUDRE SIMON PARFUMS Violettes - Étiotrope

J. SIMON, 13, rue Grange batelière, PARIS

Fru Stina Rodenstams Hushålls-Skola, Hudiksvall.

Läroämnen: Matlagning, kläd- och linnesöm, handarbeten, glansstrykning, träskärning, glödrättning m. m. »Skolan har tillvunnit sig stort och väl förtjänt anseende» (Hudiksvallsposten). Prospekt på begäran.

JOH. LUNDSTRÖM & Co.

Stenkol, Cokes, 1:a maskinkrossad Anthracit,

bästa bränsle för illuminationskaminer och värmenecessärer.

Allm. tel. 22 88. Kontor: 29 Skeppsbron 29. Rikstelefon 427. Allm. tel. 60 19. Försäljning: 5 Strandvägen 5. Rikstelefon 22 28. Allm. tel. 61 98. Filial: 1 Parmmätaregatan 1. Rikstelefon 20 12.

Kontinentrouten TRELLEBORG—SASSNITZ

2 turer dagligen i hvardera riktningen. Vidare meddela: Stockholms Resebureau, Stockholm; Göteborgs Resebureau, Göteborg och Kontinentkontoret, Trelleborg.

Brochyren Hvilken Stenografi är den bästa?

erhålles gratis i hvarje bokhandel eller mot insändande af porto från **Nordin & Josephson, Stockholm.**

Gustaf Piehls Bryggeri-A.-B.

Stockholm 66 Götgatan 66 Stockholm

rekommanderar sina tillverkningar af: Lager-Öl, Lager-Dricka Pilsner-Öl, Iskällar-Dricka samt såsom specialitet: Pilsner-Dricka

Allm. telef. 3656. Rikstel. 18.

En Tvål

som trots all konkurrens på grund af sin goda kvalitet oupphörligt vinner ökad spridning är

Henrik Gahns Äkta Aseptin-tvål.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

FACKSKOLAN FÖR HUSLIG EKONOMI I UPSALA.

(Föreståndarinna: fröken Ida Norrby.)
FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 23-29 DEC. 1900.

Söndag: Julienesoppa; ångstekt refbenspjäll med potatis; petits-choux med citronkräm.

Måndag: (Julaften) Lutfisk med gröna ärtor och potatis; risgrynsgröt med mjölk; kompott på blandad frukt och mandelformar.

Tisdag: (Juldagen) Klar buljong med äggstanning; fisksoufflé med holländsk sås; julsinka med äppelmos, katrinplommon och legymer; smörtårta.

Onsdag: (Annandag jul) Sparrispuré; gödkalfstek med potatis och salader; klenäter med sylt.

Torsdag: Blåkal med förklarade ägg; syltpannkaka.

Freitag: Morotspuré; kallskuren kalfstek med rémonladesås.

Lördag: Oxsvanssoppa; stufvad lake med potatis.

RECEPT.

Ångstekt refbenspjäll (f. 6 pers.). 1 och en half kgr. refbenspjäll, 1 msk. salt, en half tsk. hv.-peppar, 1 hg. kartriplommon, 6 äpplen, 1 msk. socker ½ lit. kokande vatten.

Sås: Köttsky, 1 msk. hv.-mjöl, buljong.

Beredning: Refbenspjället knäcks tvättas därefter med en duk doppad i het vatten och ingnides med peppar och salt. Äpplena sköljas och torkas väl, befrias från kärnhusen och skäras i skivor, som doppas i sockret. Refbenspjället utbredes med den beniga sidan uppåt och belägges med äppelskivorna, samt de sköljda katrinplommonen. Det hoprullas och ombindes på tre ställen med segelgarn, som är doppadt i kokande vatten. Köttet bryns därefter i en stekgryta, spådes med kokande vatten och får steka, med tätt slutet lock, tills köttet är mörkt, hvartill åtgår omkr. 2 tim. Det upptages, segelgarnet borttages och köttet skäres i vackra bitar hvilka upplägges högt på varmt fat och garneras med äppelskivorna och plommonen. Såsen beredes enligt allmänna regler för såser.

Petits choux (f. 6 pers.). 100 gr. smör, 2½ dec. vatten, 212 gr. hv.-mjöl 10-20 gr. socker, 4-5 ägg.

Beredning: Smör, socker och vatten kokas upp mjölet röres varsamt däri och massan röres, till den släpper pannan, då den upphälles att kallna. Äggulorna irörs en i sänder och sist hvitorna slagna till hårdt skum. Med två teskedar formas små bollar, hvilka läggas på väl smorda plåtar. Insätts genast i ordinär ungsvarme att grädda omkr. 20 min. Som undervärmen bör vara svagare måste underplåt användas.

Då bakelserna äro fullkomligt kalla, skär man varsamt en lucka i dem och fyller dem med glace eller kräm.

Risgrynsgröt (f. 6 pers.). 1½ kkp. carolina-risgryn, 1½ lit. vatten, 3 dec. tjock gräddde ½ hg. smör, socker salt.

Beredning: Grynen sköljas och påsätas i kokande vatten och får koka, tills de äro mjuka. Då tillsättes den till hårdt skum slagna grädden, samt smöret, hvarefter gröten afsmakas med socker och salt.

Sparrispuré (f. 6 pers.). 425 gr. sparris, 1 msk. smör, 1 msk. mjöl 2 lit. god buljong, salt, peppar (socker) 2 äggulor, 1 dec. tjock gräddde.

Beredning: Sparrishufvudena aftagas och förvaras för att sedan förvällas och läggas i soppskålen. Sparrisen skäres, förvällas i saltadt vatten samt får afrinna. Smöret och mjölet röres öfver elden i 5 min., hälften af buljongen tillsättes, sparrisen lägges och får sakta koka, tills den är mjuk. Soppan passeras, resten af buljongen ihålles, hvarefter soppan får ett uppkok och afsmakas med kryddorna, samt afredes med äggulorna och grädden.

Klenäter (f. 6 pers.). 3 äggulor, 1 msk. gräddde, 2 msk. socker, ½ dec. brännvin, en tredjedels tsk. citronskal eller 1 droppe orange, 125 gr. hv.-mjöl, ½ kgr. flottyr till kokning.

Beredning: Alla ingredienserna arbetas väl tillsammans, hvarefter degen sättes på kallt ställe att hvila minst två tim.

Dege utkafas till omkr. ½ cm. tjocklek, utsporras till klenäter hvilka kokas i flyttyr.

Syltpannkaka (f. 6 pers.). 3 små kkp. mjöl, 6 kkp. gräddmjöl, 2 ägg 1½ msk. smör, 3 decl. tjock gräddde, 1 msk. socker, 1 hg. sötmandel, hallonsylt.

Beredning: Mjölet siktas i ett fat, äggen uppvispas med mjölken och nedröres i mjölet, sist tillsättes det skivrade, men afsvalnade smöret, hvarefter smeten får stå och svälla 1 tim. Pannkakslagen uppbetas långsamt, hvarefter den penslas med skivradt smör. Så mycket smet ihålles att pannans yta nått och jämnt täckes. Pannkakorna gräddas blott på en sida, uppläggs på varmt fat, med den ljusa sidan upp och öfverstrykas tunt med varm sylt. Då alla pannkakorna äro gräddade, öfverslås det hela med grädden, tillsatt med sockret och uppvispad till hårdt skum. Sist öfverströs den skällade och fint hackade sötmandeln.

Stufvad lake (f. 6 pers.). 1½ kgr. lake, 1 msk. salt, ½ msk. ättika 2 msk. smör, 2 msk. hv.-mjöl, 3 syltiökar 1-2 kkp. kokande vatten, ½ citron, franskt vin, 1 äggula.

Beredning: Fisken flås, öppnas och urtages. (Rom och lever tillvaratages, sköljes och kokas särskildt i litet saltadt vatten). Fisken fenor afklippas, den sköljes väl och torkas med fiskhandduk, ingnides med saltet och ättikan samt skäres i stycken. En kastrull smörjes med hälften af smöret, fisken nedlägges och mellan hvarje hvar strös mjöl; öfverst lägges resten af smöret, fördelat i små flockar, samt syltiökarna. Sist tillsättes vattnet försiktigt, och fisken får koka färdig hvartill åtgår omkr. 20 min. Fisken upplägges på karott, såsen afsmakas med citronsaft och vin samt afredes med en äggula och hålles öfver fisken.

Den garneras med den i skivor skurna lefvern, rommen och citronen.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsarinna öger att ä denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift: »Till Iduns läkare».

TACKSAM X. Y. Z. Ni bör personligen vända er till läkare (om möjligt till specialist). Möjligen är en förträng-

Barnängens

Eau d'Ambre Rosée och Extrait d'Ambre Rosé samt Savon de Barnängen.

Nya, fashionabla, med utsökt angenäm och varaktig parfym samt synnerligen smakfull utstyrel.

ning, en inflammation, ett felaktigt läge el. dyl. orsaken, och i så fall måste detta behandlas, i andra fall står det onda i samband med blodbrist och nervsvaghet. Som tillfälligt lindrande kan utom stillhet och värme behövas morfin, codein el. dyl. medel, som ej erhållas utan läkares recept.

BEDRÖFVAD MAKA. Han skall absolut undvika alla maldrycker och spirtuosa (utom litet Bordeaux eller rhenskt vin). Oskött bör blott undantagsvis förtäras.

OGIFT MODER. Vi ha ej heller hört talas därom.

EL. A. Kan ej besvaras. Behandlingen är nämligen olika i olika fall allt efter sjukdomens olika orsak i ena alla andra fall.

FRU DEMBY. 1) Nej, helt säkert icke »tuberkler». Gurgla er flere månader tre gånger dagligen med salt vatten (en tesked salt till ett dricksglas vatten). 2) Intet att betyda; blott ytliga åderbrock.

ELLA (ELLEN?). Edra olika psykiska symptom bero naturligtvis alla på samma orsak, nämligen neurasthenie. Hufvudsaken vore, att ni kunde byta om vistelseort, för hållanden och omgivning, samt att ni finge en lätt, ej tröttnande sysselsättning, så att ni ej allt för mycket låte edra tankar syssla med ert eget jag. Ni bör personligen vända er till en läkare, som ni har förtroende till, och som känner er själf och edra förhållanden. Medikament hjälpa i dylika fall föga.

FÖRTVIPLAD. Hvarför vänder ni er ej i ett dylikt, långvarigt och envist fall till specialist (för hudsjukdomar), då ni ju har tillfälle därtill?

OROLIG 25-ÅRING. Några symptom, som säkert skilja en dylik »svaghets» från andra liknande åkomor, finnas ej, utan saken afgöres genom undersökning, och behandlingen beror sedan på resultatet af den samma.

BEKYMRADE TOS. Se svar till Signe i n:r 6.

MAUD S. Se svar till Knoppen i n:r 4.

OLYCKLIG 23-ÅRIG VÄRMLÄNDSKA. Se svar till 23 år 1) i n:r 7 och oroa er för öfrigt icke; det är ej så farligt som ni tor. Aktia er för alla annonserade böcker och medel, ty de gagna blott annonsörens kassa.

M. M. Se svar till Panny i n:r 3. Jo, dylika operationer äro behöfliga och verksamma i svårare fall. I Haslund, Ehlers, Pontoppidan m. fl.

D:r —d.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinna öger att ä denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekreten. Äro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

N:r 1068. Är det någon som vill vara god och upplysa mig om, hvad värde ett Karl XII:s nödmünt, Saturnus 1 daler S. M. har?

N:r 1069. Vill någon förfaren och villig husmoder upplysa en ung fru om huru stekgrytor af järn skola behandlas för att steksåsen ej skall svartna, Gunhild.

Aktiebolaget Lindells Möbelfabrik,

f. d. Joh. Aug. Lindell & Söner. — Kongl. Hofleverantör. — Möbler i alla moderna stilsorter. Möbler i renässans, roccoco, Louis XVI och empire. Skicklig möbelfabrik. Måttliga priser. Vid inrättande af nytt hem eller ombildande af gammalt infordra alltid ritningar och kostnadsförslag från **Aktiebolaget Lindells Möbelfabrik, NORRKÖPING.**

utan behålla den rätta klara och bruna färgen?

Jeanne. N:r 1070. Vore mycket tacksam, om någon ville gifva mig beskrifning på marzipantårta och marzipankulor. De sistnämnda brukar vara röda.

Gammal prenumerant. N:r 1071. Var god beskrif några trefliga höst- och vinterlekar för ett större antal barn! Det skulle vara ute i det fria.

—h. N:r 1072. Huru skall jag borttaga kaffeläckrar från en ljusgrå ylleklädnad? Tyget tål ej benzin.

Verdandi. N:r 1073. Kan någon säga mig, hur den sängen, som jag tror börjar så här: »Ud vil jeg ud, o, saa langt, langt langt,» i sin helhet lyder?

Lisa. N:r 1074. Huru skall jag få mitt hår att växa, utan att behöva smörja in det med något, som kommer det att mörkna?

Ljushårige. N:r 1075. Huru skurar man tennisaker bäst?

—n. N:r 1076. Huru kokas potatis i s. k. imkokare, så att de ej blifva mörka och fula? Huru förfäres med saltningen?

Sonja. N:r 1077. Kan någon säga mig, hvar man får köpa s. k. hönsringar af aluminium att märka hönsen med?

Mia. N:r 1078. Hvar skulle jag kunna få beskrifning eller ritning öfver ett trefligt, men äfven på samma gång praktiskt fruntimmersskrifbord, som en kunnig landsniskare kunde förfärdiga? — Jag har torr ek, som kan användas därtill. Jag såg på utställningen i Stockholm sådana med hylla och lådor öfvanpå, som sågo särdeles trefliga ut.

Lena. N:r 1079. Kan någon råda mig, huru jag skall få bort en brun fläck, som min lilla flicka, 4 år gammal, fått på nästippen? Fläcken, som ser ut som ett vanligt födelsenärke, uppenbarade sig först för någon tid sedan, men växer raskt och är nu stor, som knoppen af en näs. För den ostördt växa, blir den säkert bärarinnan till mycken förtret och kommer äfven att missprida hennes nu så täcka utseende.

En liten finsk flickas mamma. N:r 1080. När böra en förständig och försiktig moder låta sin lilla »Baby» börja sitta, utan stöd, i sin lilla vagn? När på en filt på golvet? När bör han få sina första kängor? Finnes något bepröfvadt, godt sätt som hindrar barnen att sparka af sig om nätterna? Hvar skall man få mönster till en nattdräkt med benkläder och skjorta i ett stycke, passande för en femåring?

Västgötska. N:r 1081. Som en teaterobligation af 1889 års — ser. 9986 n:r 44 — under flere år varit förkommen, men nu återfunnits och det icke har kunnat kontrolleras, om densamma under tiden möjligen kan hafva utfallit med vinst, så frågas fördsamt om upplysning därom, eller om råd huru sådan upplysning kan vinnas.

S. S. Gotland.

N:r 1082. Under vintern besväras jag af en förfärligt ömtålig hud. Jag kan knappast vistas ute, då det är kallt, ty jag blir alldeles blå i ansiktet och stelfrusen och kall. Det ser alldeles hemskt ut, och så obehagligt som det känns sen. När jag kommer in i värmen, blir jag svullen och röd, och det svider, som om jag blifvit stucken af nålar. När jag är inne i värmen, och om sommaren, har jag en klar och präktig hy. Det är därför alldeles obegripligt att den blir så blå och ful, när jag är ute i köld. Jag undrar, om detta beror på någon hudsjukdom eller annan sorts sjukdom?

Femtonårig flicka. N:r 1083. Får författare sända samma artikel till flere tidningar?

Stina. N:r 1084. Huru skola fläckar uttagas ur på mina salsstolar? Förmodligen har något fettämne åstadkommit fläckarne. Ber om några regler för skötande af palm-växter.

Frida. N:r 1085. Fordras stora kunskaper för att blifva missionär? Får man bestrida kostnaderna själf?

Missionsvän. N:r 1086. Frågas om någon ville meddela, hvart man skall vända sig för att blifva missionär?

Missionsvän.

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinna uppmannas lifligt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angives all tid tydligt nummer å den fråga de gälla. Åt de tre af våra läsarinna, som under årets lopp tillfyllstgörande besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmaning att vid dess slut utdela tre pris, hvartdera bestående af 25 kronor. Förden skull bör en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.

TRIUMF är namnet på ett i marknaden nyligen utkommet putsmedel för metaller, särskildt koppar och mässing. Enligt uppgift af personer, som använt

FREJA-MAGASINET

C. E. LAGERSTRÖM

18 Humlegårdsgatan 18,
29 Drottninggatan 29,
18 Götgatan 18.

SIDEN

till blusar och garnering i rikt urval.

detsamma erbjuder det stora fördelar framför hittills använda putsextrakt. Det ger nämligen, säga denna, en glänsande blank yta åt föremålet och detta utan att repa eller slita densamma och utan på långt när samma tidsutdräkt som med de putsmedel man hittills begagnat. Med anledning häraf anses Triumf vara en bekantskap, synnerligen eftersträfvansvärd särskildt för våra husmodrar, som med hjälp af detsamma torde komma hålla såväl sina köksutensilier, som prydnadsaker af mässing eller koppar i ett elegant och tilltalande skick, och är det med anledning häraf vi velat upplysa dem af våra läsarinna, som ännu ej stiftat ifrågakvarande bekantskap, om tillvaron af detta putsmedel.

N:r 601. Köp i bokhandeln: »Dietisk kokbok, med särskild hänsyn till dieten vid magsjukdomar» af Josef Wiel, med. doktor.

Karla Rönne. N:r 883. Det bästa och säkraste sättet att befria dem från damm är att med en mycket mjuk svamp aftvätta dem med en kall dekokt på såpott. Då äldre målningar mestadels äro öfverdragna med ett tjockt lager af fennisa, är det, för att återgifva dem den gamla glansen, tillräckligt att med handen, så tunt som möjligt, gnida öfver färgytan med ett par droppar valmoolja.

Tordis Uggla. N:r 894. Den bästa andaktsboken är tvifvelsutan Fältandaktsboken. Fås gratis på lägerplatserna.

Efrain. N:r 921. Detta kan ni få reda på af fabrikantern. Tillskrif honom.

Karla Rönne. N:r 930. Gör ett besök i fröken Oldenburgs lekskola, Svartmangatan 24, och ni skall utan oro våga sända er lilla grosse dit. Antalet elever är begränsadt, och de 2½ timmar skolan fortgår (11-12) försvinna under sång, lek och arbete.

C. A. N:r 938. I. Man upplöser kolofonium i sprit till en tjock gröt och stryker härmed öfver hålen. Massan stelnar fort och blir hård. II. Man tager ett tämligen tjockt stycke kautschuk, hvars ändrar man skär snedt, medelst en skarp och våt knif, fuktat kautschukstycket och det skadade stället på galoschen med terpentinjölja lägger bäggedera på hvarandra och utsätter det i 24 timmar för icke för starkt tryck. Sprickan fylles då och blir fullständigt väntadt. Innan man stryker på terpentinen, måste kautschuken och galoschen vara väl rengjorda från damm och alldeles torra.

Tordis Uggla. N:r 939. Promenera mycket ute i friska luften; i synnerhet om morgnarna bör ni taga en duktig »spatsertur», det ger i de flesta fall en god aptit. Åt god och närande föda: ägg, buljong o. d., så att ni får lite krafter och börja arbeta; de, som arbeta, plåga ha god aptit. Rådfråga för öfrigt läkare, som kan ge er någon medicin att ytterligare höja matlusten.

Tordis Uggla. N:r 942. Bäst vore att »En bygdens tärna» med sin anhållan vände sig direkt till d:r Artur Hazelius.

Karla Rönne. N:r 945. »Stockholms praktiska hus-hälskolas», 15 Jakobbergsgatan, har sedan gammalt stort anseende. Å Ostermalms matlagningskola (A. K. Rönne) n:r 11 Humlegårdsgatan mottagas ock elever. För »1:sta klass» är priset 40 kronor i månaden och för »andra klass» 20 kronor; kursen varar tre månader. Å »Södra matlagningskolan» (tre månaders kurs) är priset 40 kr. pr månad för 1:sta och 2:dra klass elever, adr. Götgatan 9. I matlagningskolan, 22 Hamngatan, mottagas unga flickor, som för eget hem vilja lära sig laga mat väl. Afgiften är blott 20 kr. i månaden (maten inberäknad), men kan det oak-tadt verkligen rekommenderas.

Tordis Uggla.

Kongl. Hofleverantör Winborgs

Attika

dreves

Intubi

Pälsverk

alla slag såsom pälsar, muffar, kragar, boor, mattor, fällar m. m. färgas, tvättas af

ÖRGRYTE

Kemiska Tvätt- & Färgeri-Aktiebolag, GÖTEBORG

Obs.! Enda pälsfärgeri i Sverige.

Kautschukstämplar
bäst hos
JOHN FROBERG, Finspong.
Illustr. priskurant gratis,
ej franko.
Agenter antagas.

N:r 947. Mönster på och idé till vackra dukar kan Fjällbyfrun erhålla i Iduns handarbetstidning, som man erhåller gratis genom prenumeration på Iduns Modetidning med plansch. Kostar 1:50 för kvartal.

— De bästa hönsen äro vanliga landthönsen, hvilka kunna få köpas hos hvarje torpare. Hönsgrädd lönar sig ej annat än som bifår till landtbruk, slakteri eller fisksalter. Slå er hellre på något annat yrke »sägfilare» t. ex. **Moster Emma.**

N:r 952. Smedmans handelsskola, Stockholm, Storkyrkobrinken 9 har godt renommé. Se annons i Idun.

N:r 953. Goda, tyska tidsskrifter: Über Land und Meer Die Gartenlaube, Für Haus m. fl.

N:r 954. Ett bra hårfärgningsmedel är följande: Pulvriserad, svafvelsyrad kalk: 1 del; pulvriserad, bränd kalk: 2 delar. (Fås blandadt på ett apotek). Denna blandning röres, när den skall begagnas, med vatten till en gröt, hvilken smörjes på de generande håren; man låter det sitta i 10 minuter och tvättar därpå af det. Detta upprepas, om så erfordras, ett par gånger, tills håren äro borta.

N:r 955. Mögelfläckor på linne kunna aflägnas genom att bestrykas med en lösning af vanligt koksalt och salmiak i vatten. Utsättes för luften några timmar och sköljas sedan i vatten. De röda fläckarna få nog kvarsitta, tills de försvinna genom några gånger upprepad bykning.

— Nedlägg linnet i kärmjolk och låt det ligga några dagar, innan ni lägger ut det för solens inverkan. De röda fläckarna nötas nog bort med tiden, men är omöjliga att borttaga genast.

N:r 960. Hos djurläkare på landet brukar man få sälja tomma flaskor, obrukbara anjovisburkar säljer ni till lappskomakare på landet, som använda dem till upplagsplats för beck och pligg samt till blomkrukor. Alla gamla bleckkärln kunna ej här omtalas, men gamla litermått kan ni bronsera samt sedan använda som urnor med pappersblommor. Gamla, vida mjölksilar bronseras, förses med kejdor och användas till ljuskronor. Söndrigt porlän knacker ni sönder och säljer till hönsgrädd. Gamla söndriga glas stöter ni sönder fint, torra björklöf öfverpenslas med gummi och doppas sedan i det stötta glas. Användes vid mossarbeten. Sedan säljer ni alltsammans på julmarknaden, men som min tid är mycket upptagen, kan jag ej erbjuda mig att bli agent för er affär.

N:r 961. I Iduns Handarbetstidning, som gratis medföljer Iduns modetidning, kan Dalkullan erhålla konstnärliga originalmönster för träskärning, glödrutning, läderplastik, porlänsmålning m. m. Pris 1:50 för kvartal.

N:r 962. Vill man själf tillreda den på de senaste åren så mycket omtalade valnötsextrakt till att färga hår, så pressar man saften ur gröna valnötsskal och blandar den med 10 proc. alkohol. Efter att hafva stått en tio

Billig Julklapp!
Bomullsklädningsar
i afpassade bitar 8 meter, äkta färger, nya vackra mönster, som kostat 4 kr., bortslumpas af en händelse till 2: 50 pr styck.
Zederfeldt & Hansen,
6 Observatoriegatan, Stockholm.
Rikt. 2703. Allm. tel. 838.

dagar, filtreras den och kan så strax användas. Innan man begagnar den, tvättar man håret väl med sodavatten. När håret först blifvit riktigt genomdränkt med färgen, behöfver man sedermera blott en gång dagligen tvätta därmed, för att gifva håret en fortfarande brun till svart kulör.

N:r 964. Hör efter i någon musik- eller bokhandel.

N:r 965. Siljansnäs hushållsskola lär vara utmärkt. Se Idun.

N:r 970: 5 liter hjortron sköljas och få afrinna; kokas i 3 deciliter vatten. Då de gått sönder och lämnat saften ifrån sig, slås de upp i en urkokad servett, upphängd i silstol. En varm spilkum ställes under, hvori saften får själfrinna; nästa dag väges saften, i hvilken man lägger lika vikt florsiktadt socker, som omröres väl slås i en gryta och kokas upp, lyftes af och skummas väl, påsättes åter, kokas upp lyftes af och skummas. Men man iakttagger noga, att icke röra om geléet, ty då vill det bli segt. Då geléet fått 5 a 6 uppkok, provas en droppe på en kall tallrik, och om den ej rinner ut, slås geléet genast upp i varma burkar, hvilka öfverbändas, då de kallnat. Obs. Ej större burk, än som åtgår för hvarje gång.

N:r 972. Försök att bestryka värtorna med kolloidum, då de så småningom borttorra. Eller bränn dem med lapis upprepad gånger; tills de försvinna.

N:r 976. Af köld förorsakad rodnad på näsan öfverpenslas med svingalla (köpes på apotek) eller glycerinoljå. Är näsan röd utan svullnad, ingnides den om kvällen med cold cream eller salfva af sammankokadt gult vax och osaltadt smör. Kuren måste flitigt upprepas.

N:r 977. Fru Albertina Lindqvist, Jakobsberg 86, Västerås, är skicklig och ömmar för de små. Meddela er skriftligen om er gosse, innan ni reser dit.

N:r 981. 8 äggulor röras väl tillsammans med 130 gr. siktadt socker, 4 skedar gräddde och 5 skedar skiradt smör, litet rifna citronskal och 300 gram hvetemjöl. Degen arbetas väl, ställes i kallt rum att styfna några timmar kaflas ut på bakbordet så tjockt som ett 2-kronestycke samt skäres ut efter ett pappersmönster, lika stort som tunnträjernet. De utskurna degarna flyttas med en knif på en bricka eller ren järnplåt; tunnträjernet upphettas och med kniven lyftes en deg i sänder däri samt vändes och gräddas på båda sidor. Dessa rån blifva mycket goda och gå ej så lätt sönder; de förvaras i varmt rum och hålla sig länge goda.

N:r 984. Det mest praktiska språket inom affärsvärlden är utan tvifvel engelska. Detta språk kunna Alma och Maja nog få lära i en handelsskola, t. ex. Smedman d. ä. s., Stockholm, stortorget 2, om de bo i hufvudstaden. I Göteborg finnes Holmkvists skrift-, språk- och handelsinstitut, hvilket har godt renommé. Se annonser i Idun.

N:r 989. Skulle ifrågavarande enkla husråd, hvilket borttagit generande härväxt på flere personer, icke hjälpa efter upprepad användning, tillrädes 18-årig fru att vända sig till läkare, som borttager skuggningar med elektricitet.

N:r 993. Ingnid händerna hvarje afton med cold cream eller salfva af sammankokadt gult vax osaltadt smör; handsken pådrages och behålles på under natten. Kuren måste flitigt upprepas. Händerna bli vackra och fina, men tämligen ömtåliga härpå.

N:r 994. Om Inez på morgnarne åter hafrevälling och om kvällarne hafregrynsgröt, ökas vikten snar.

N:r 998. En vacker lefnadsteckning öfver den heliga Elisabeth, finnes på tyska: »Die heilige Elisabeth», af Alban Stolz, som kan rekvireras från Herdersche Verlagshandlung, Freiburg in Breisgau. I Billige ausgabe är priset för den 1:90, med finare utstyrsel 2 mk. 30 pf. I Oktavausgabe kostar den 4:40 och i praktupplaga med 16 illustrationer 9 mk.

N:r 1013. Se mitt svar till n:r 993.

N:r 1016. Röda Korsets sydsvenska filial, Landskrona.

TIDSFÖRDRIF
CHARAD.
En gång då jag uti mitt hela satt,
(Mitt första trygg och lugn jag gjorde)
Så stordes jag — Gud vet hur det var
»fatt» —
Utaf mitt andra hårdt, och nu jag sporde:
»Hvad skall det tjäna till,
Hvad är det för »fason»,
Att stå där och slå drill
Blott på en enda ton?!» — — —
Mitt andra ock sex syskon har,
Som hafva en gemensam far.

För ömma händer
rekommenderas mina
pälshandskar
af
kattskinn
Obs. I Presentkort härå Obs. I
Carl Malmberg, Handskfabrik.
45 Vesterlånggatan 45,
72 Drottninggatan 72,
5 Sturegatan 5,
17 Drottninggatan 17,
24 Södermalmstorg 24.

LOGOGRYF.
I sin stol har mormor somnat,
Där hon sitter framför brasan,
Julekväll, uti sin kammar;
Hör ej huru barnbarn stoja
Uti rummet bredvid hennes,
Ser ej huru elden flammor.

Gummans trötta ögon, slutna
Nu en stund för verkligheten,
Se dock barnaklart tillbaka
Uti längst förlutna dagar,
Och den gamla får i drömmen
Åter deras sötna smaka.

Barn hon är och jul är inne,
Efterlängtat såsom alltid.
Nu hon står vid moders sida
Uti granens ljusa strålkrets,
Hänryckt framför julebordet,
Glad att slippa längre bida.

Där har modershanden ordnat
För den lilla många gåfvor,
Men dock främst hvad ej fick fattas
På ett julbord för i tiden,
Och som nu, när lyxen stigit
Ej så högt som fordom skattas.

Men vi vilja icke störa
Gumman, där hon lycklig drömmar
Om de ljusa, flydda dagar.
Vilja endast söka gissa
Hvad som prydd julebordet;
Kanske det ock oss behagar.

No 4711
Rhein Veilchen
(Rhen Violette).
Aterger naturtroget violblommans doft.
Försäljes af alla välsorterade parfymhandlande.

BORTPLOCKNINGSGÅTA.
Från hufvudordet borttages en bokstaf i sänder, och de återstående bokstäfverna få efter behag omkastas, så att för hvarje gång ett nytt ord bildas.
Vårt hufvudord betecknar en ö i Västerhafvet med stad af samma namn.
Taga vi så bort en bokstaf och omflytta de öfriga, så erhålla vi ett friskt rinnande vatten.
Ännu en bokstaf låta vi falla och få då en liten liflig fisk.
Nu hafva vi endast tre bokstäfver kvar, men kunna med dem beteckna någonting som växer på marken.
Och taga vi bort ännu en, få vi hvad den tidiga våren brukar bjuda på.
Nu återstår endast en bokstaf, och ehuru åtskilligt kunde vara att säga äfven om den, lämna vi den hellre åt sitt värde.

BOKSTAFSOMKASTNINGSPUPPGIFT.
Fröken Olga tog en gammal rund Nero.
Af alla de bokstäfver, som ingå i öfvanstående sats, kan ett känt ordspråk bildas.

ARITMOGRYF.

1	a	a	a	a			
2	a	a	a	a	a		
3	b	b	e	e	f	f	i
4	i	k	k	k	k		
5	l	m	m				
6	n						
7	n	n	n				
8	n	n	o	o	p		
9	p	r	r				
10	r						
11	r	r	s				
12	s	s	s	t	t		
13	t	u	y	z	ä	ä	ö

Bokstäfverna i mellersta längdraden bilda ett ordspråk: 1) beklädnadsartikel, 2) häll i jorden, 3) en biskop, 4) fortyrredskap, 5) mindre båt, 6) vokal, 7) djur, 8) jämn mark, 9) ömtåligt, 10) konsonant, 11) hafsgudinna, 12) frukt, 13) en bildhuggare.

FÖRÄNDRINGSGÅTA.
Från ordet *tegettak* skall man genom 6 mellanord komma till ordet *underverk*. Förändringen tillgår så, att man för hvarje ombyte af ord ersätter ena sammansättningsleden med en ny.

TRIANGELGÅTA.

1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
2	3	7	5	8	
3	7	3	9		
4	4	5	9		
5	5	8			
6	6				

Siffrorna utbytas mot bokstäfver. De hvarandra motsvarande väg- och lodräta raderna skola gifva samma ord. De äro:
1) hör till fotbäckladnaden;
2) hör till kaminen;
3) mensmann;
4) fiskredskap;
5) växer i skogsbacken;
6) konsonant.

Stomatol-Tvål
beredd af de finaste oljor, är till följd af sin stora Stomatolhalt utan gensägelse den bästa i handeln förekommande tvålsort för hudens rationella vård. (B)

Jämt frässa jag i glupskt behag och städs dock mer begär. Du afskyr mig; jag älskar dig, om du mig matar blott. Ej drannytckt är jag just, ma chère, jag tager stort som smått. SINGOALLA.

LÖSNINGAR
TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 50.
CHARADEN: Skval-ler.
LOGOGRYFEN: Polykarpus: sol, karpus, park, krusa, pryl, syl, krypa, korp, karp, loppa, lapp, krapp, kula, Kola, pys, kyla, kalops, soppa, Po, Oka, lyra, klor, pulka, skur, sur, polka, par, apor, spolar, skalp, skola, Loka, Porla, kar, Lukas, por, rysk.
PALINDROMEN: Atlas.
SIFFRERGÅTAN: Universitetskansler: 1) u, 2) knå, 3) pil, 4) Arvid, 5) hyena, 6) bedrift, 7) argstint, 8) Helsingör, 9) orättvisa, 10) Klampenborg, 11) brudlärna, 12) Kronstadt, 13) näckros, 14) andante, 15) konst, 16) insjö, 17) Ali, 18) mes, 19) r.
PROKOPEN: Strut, truf, rut, ut.
GÅTAN: Sorgen.
BOKSTAFSOMKASTNINGSGÅTAN: Kullbergs kaviar: Kejsarsoppa, ugnspannkaka, lambringa, lingonpäron, buljong, elfvaka, rödspotta, gåslever, släpärter, kalfstek, abborre, vinkallskål, impotatis, apollinaris, russin.

BREFLÅDA
REDAKTIONENS BREFLÅDA.
PEN. Tack, skall användas.
KNAPER-KALLE. Dito, dito.
M. S. — ERIK. — ALL. — YCKO. VERIK. — KAROLA BORG. Allt för medelmättigt, delvis underhålligt!
TANTE WIVICA. Svarlika kultur-skildringar från »den gamla goda tiden» ha redan förekommit i Idun, hvarför vi nu ej kunna ha något stå till tjänst.
L.—IE. »Lifvet är en surkart», skriver ni. »Det vattnas i mun att bita däri, men efter handlingen känns det surt och beskt». Jo, jo men, sa'n! Bäst en annan gång att undvika åtminstone — de litterära surkartarne!
»MÅNGA SVENSKA KVINNOR». Det gamla, för hvarje tidningsredaktion så välkända knepet att underteckna i pluralis kan ej dupera oss. Ty vi våga verkligen hoppas, att de svenska kvinnor i vår tid ej skola vara »mångas», som dela en sådan syn på och sådana känslor inför skön konst, som dem ni ger uttryck åt. Annars vore det för visso bäst att stänga t. ex. vårt nationalmuseum när, som helst!

EXPEDITIONENS BREFLÅDA.
LÖSNUMMERKÖPARE. Gratisjulnumret är en särskild förmån för våra fasta prenumeranter; som lösnummerköpare måste ni betala det med 1 krona. Allt skall således, att för ett kommande år skåla upp i prenumerantledet!
»IS!». Insänd postanv. Kr. 1:50.

Flytande Silfver
Oöfverträffadt Silfverputsmedel.
Rifver icke, nöter icke, men förläner däremot föremålen en garanterad ren silfverbeläggning med hög glans. Arbetet och kostnaden ringa. Pris pr flaska 1:50. I Apoteken, Färg-, Parfym-, Specer- och Bosättningsaffärer; i parti hos
WILH. BECKER,
Kungl. Hofleverantör,
5 Malmstorgsgatan 5,
STOCKHOLM.

Husmödrar!
Spara
är lösen för hvarje
husmoder med en
begränsad hus-
hållspenning!
Huru göra en
verkligt stor bespa-
ring? Jo, använ-
den i Edra hushåll
Pellerins Margarin
Göteborg, som ä
bäst, ärgast och
billigast!

Sparkasseräkning
5 proc. ränta.
Nordiska Kreditbanken
8 Drottninggatan 8
Mynttorget 4 Drottningatan 102

Hos Nordin & Josephson, Stockholm,
samt öfriga bokhandlare finnes att tillgå:
Bilder och Berättelser
af Johannes Jørgensen,
öfversatta af H. M.
Med förord af Mathilda Roos.
Pris 75 öre.

Ur pressens omdöme:
Författaren, förut känd som en utpräg-
lad fritänkare, men nu genom Guds nåd
och Andens kraft vorden en Jesu Kristi be-
kännare och stidsman, framställer i dessa
sina »Bilder och berättelser» i en på samma
gång originell och fint poetisk form de re-
ligiösa samningar han vill gifva sina läsare.
Särskildt tilltalande äro bilderna »Träden
offvanfrån», »Solens ok», »Hvetekornet»,
»Vild-vinet» och »Ljus i natten», men äfven
de öfriga berättelserna äro väl framställda
och gifvande äro de alla. Helt visst skall
den lilla boken blifva till glädje för hvarje
tänkannde läsare. Ur Månadsbladet nr 2 1900.
Öfversättningen är värdad och
ledig. — Kristianstads Läns tidning.

A. Wilh. Lindbergs
Pianoetablissement.
Stockholms äldsta piano-
affär, etablerad år 1856.
26 Regeringsgatan, Sthlm
Allm. telef. 59 88. Telegrafadr. Piano, Sthlm
Lager af flyglar, pianon och orglar från
in- och utlandets förnämsta fabriker.

Den jungfru,

som icke begagnar **Lagermans Kraft-
Skur-Pulver**, vill icke förstå sitt eget
bästa. Säljes hos alla herrar speceri-, di-
verse- och järnkramhandlare i riket.
Ende tillverkare:
Kraft-Tvål-Fabriken, Jönköping.
Prisbelönt senast vid Världsutställ-
ningen i Paris.

**Man mår
aldrig väl**

af oblandadt kaffe, som all-
deles förstör Eder, hvarför
man alltid bör blanda det
med **Stockholms Kaffe-Ak-
tiebolags** berömda **Intubi-
kaffe**, som gör kaffet godt,
hälsosamt, välsmakande, yt-
terst drygt och billigt samt för-
hindrar kaffeförgiftning.
Paketer å 25 och 10 öre i
alla Speceri- och diverseaffärer.
OBS. att firmans namn, **Stock-
holms Kaffe-Aktiebolag**, är
tryckt å alla paket, ty endast
dessa äro verkligt äkta.

»THE LANCET», London, den största
medicinska Journal i världen, yttrar om
Capsuloids:
»Capsuloids innehålla rent naturligt järn.
Detta är en god metod att gifva in järn.
Det är på detta sätt lämpligt för magen och
upptages lätt i blodet. Många taga anstöt
af haemoglobinmixturens onsygga utseende.
Capsuloids förete intet spår af sådan
osnygghet, och det har uppenbarligen an-
vänts stor omsorg vid deras beredning.»
Blodbrist, bleksot och kroniska sjuk-
domar, isynnerhet dålig matsmältning,
förstoppning samt kroniska bröst-
och närvsjukdomar försvinna sålunda hastigt,
enär nytt blod frambringas genom intagande
af Capsuloids. Hos barn äro verkningarna
ofta i ögonfallande. Capsuloids säljas endast
å alla apotek till 2.50 för ask.

Den, som behöfver siden, E. Spinner & C:i,
förr J. Zürrer's Sidenfabrik, Zürich.
Grundlagd 1825.

torde rekvirera provver af vårt med de sista nyheterna rikhal-
tigast sorterade lager i svarta, hvita och kulörta sidentyger till
blusar, bal-, sällskaps- och promenad-toiletter.
Försändas direkt till privatpersoner meter- och styckevis
till fabrikspriser.

KAFFE.
För vinnande af utrymme för ett större
höstlager, utförsäljes under den närm. tiden
Cirka 5,000 balar
af utsökt goda kaffesorter, till följ. låga priser:
God Santos å 0,70, 0,90, 0,95, 1,00 pr kg.
1:ma Santos Plantage-Kaffe å 1,05 pr kg.
Extra 1:ma Kostarika å 1,10 pr kg.
Särskildt rekommenderas ett extra fint s. k.
Portorico Kaffe ..... å 1,15 pr kg.
Prima Liberia ..... å 1,08 & 1,16
Fint Javakaffe, utsökt godt å 1,18
Extra 1:ma Blå Java å 1,20
Kaffet sändes till landsorten mot efterkräf-
t eller förut insänd remissa (minsta parti 10 kg).
Vid köp af hel bal om cirka 60 kg.
levereras varan fraktfritt vid köparens
närmaste järnvägs- ell. ångbåtsstation.
Prof af samtliga sorterna erhålles franko
mot 20 öre i frimärken.
Försumma icke att profva dessa
verkligt goda och billiga Kaffe-
sorter, hvilka ej äro att förväxla med
de, som af andra firmor utbudjas un-
der samma namn.
K. W. Karlberg,
Mästernammsgatan 10, Stockholm.
OBS! Fullt profen. vara. Redbar beh.

AGRA MARGARINFABRIK,
STOCKHOLM,
levererar alltid kärnfärskt
Grädd-Margarin.

Allm. Riks
Olaus Olssons Kolimport-A.-B.
Stockholm.
1:ma ANTHRACIT.
Hushållskol. Cokes. Briketter.

Skånes Enskilda Bank
uthyr i sitt brand- och dyrkiria
Förvaringshvalf
fack mot årlig hyra af 20, 25, 35, 75 kronor, beroende på storleken.

Malmö Best Patent
är det finaste och kraftigaste hvetemjöl.
(G. A. M. 61411)

Till Julen.
MATTOR, afpassade, från kr. 7: 50 till kr. 400: — pr st.
MATTOR i metervis från kr. —: 50 till kr. 7: — pr meter.
HELLINNE-NÄSDUKAR, Irländska, fr. kr. 3: 50 till kr. 10: —
pr duss.
HELLINNE-NÄSDUKAR, Tyska, fr. kr. 2: — till kr. 4: — pr duss.
BORDDUKAR, kulörta, fr. kr. 1: 50 till kr. 40: — pr st.
FILTAR, grå & jacquardväfda, fr. kr. 2: 50 till kr. 30: — pr st.
LINNEBORDDUKAR fr. kr. 1: 50 till kr. 30: — pr st.
SERVETTER fr. kr. 3: 50 till kr. 20: — pr duss.
Afpassade BOMULLSKLÄDNINGSTYGER 8 mtr till kr. 3: —,
3: 50, 4: —, 5: — pr st.
SKJORTOR, TRÖJOR, KALSONGER och STRUMPOR
af Jæger, Ramie och Lahmann.
Illustrerad priskurant sändes franko på begäran.
Österlund & Anderson,
4 Stora Nygatan. 11 Hötorget.

Margarin-Aktiebolaget Zenith,
Malmö.
Zeniths Margarin står främst i smak och arom.
Af såväl Gräddmargarin som vanlig Margarin tillverkas
flera kvaliteter.
Uti Zeniths Margarin ingå inga tekniska preparat.
Använd uteslutande Zeniths Margarin.

Wasabryggeriets
* * * Malt drycker
rekommenderas.
Specialité: **Pilsnerdricka.**
Allm. Telef. 30 57. Rikstelef. 10 73.

Nyaste & finaste
PAPYR
för maskinen
Perles d'or
Wilhelm Nieyer,
Frankfurt
Finnes i alla finare
parfymaffärer.

Inga Bröstkarameller
hafva hittills vunnit så stort och all-
mänt erkännande som
MUNKENS.
Begär därför alltid
MUNKENS
Bröstkarameller.
Partilager hos Hammarsten & Co.,
Stockholm.
Allm. t. 21 87. Rikst. 12 20.

Clara Fabriks
Stearinljus
SPECIALA

Jerla Ängtvätt
tvättar med bästa maskiner;
tvättar med förstklassig personal och efter
bästa metoder,
tvättar utan frätande eller skadliga medel,
tvättar väl och omsorgsfullt,
tvättar billigt.
Tvätt afhämtas och återlämnas samt tvätt
notor tillhandahållas fritt.
Kontor: Jerla: öppet 8 f. m.—7 e. m.
Rikst. Jerla 4. Allm. 17 33.
Kontor Stockholm: öppet 10 f. m.—2,30
e. m. Allm. 40 14.

Sv. Panoptikon
Stockholm.
* Största sevärdhet. *

Depositionsräkning
Räntegedtgörelse 5 1/2, proc.
Aktiebolaget
Stockholms Diskontobank
Hufvudkontor: REGERINGSG. 1
Afdelningskontor: HÖTORGET 8.

Hernösands
Enskilda Bank,
8 Hamngatan 8.
Depositionsränta..... 5 proc.
Sparkasseränta ..... 5 proc.
Upp- & Afskrifningsränta ... 3 proc.

Bankaktiebolaget
Stockholm—Öfre Norrland,
Drottninggatan 6.
Hushållräkning 5 %.
Kassaafrok till 15, 20, 25 kronor.

Aktiebolaget
Sundsvalls Handelsbank,
Gustaf Adolfs torg 14,
godtgör å Sparkasseräkning ..... 5 proc.
(G. 94245)

Göteborgs
Enskilda Bank
Brunkebergstorg 10 (Hotell Kung Karl).
Sparkasseränta 5 proc.

FÖRVARINGSFACK
uthyras af
AKTIEBOLAGET
STOCKHOLMS HANDELSBANK
8 Arsonalsgatan 8.

Sydsvenska
Kredit-Aktie-Bolaget,
Stockholm, Fredsgatan 24.
Afdelningskontor Götgat. 31.
(Fonder kr. 4,340,000)
Deposition ..... 5 1/2 %
Sparkasseräkning ..... 5 %
Upp- & Afskrifning ..... 3 %

Kaffe & The!
Specialité ångrostadt kaffe såsom java,
plantage och moceblandningar till särdeles
låga priser.
Såsom något särskildt godt och billigt
bedja vi få framhålla vår plantagebland-
ning till 1,60 och vår javablandning nr 1
till 2 kr. pr kg. Dessutom extrablandningar
till 2,50, 2,80 och 3 kr. pr kg.
Utsökta chinesiska teer till 4, 5 å 6 kr. pr kg.
Order till landsorten exp. med största om-
sorg mot insänd likvid eller efterkräf.
J. F. Broms & Son.
Etablerad 1845.
Norrlandsgatan 6, Stockholm.